

PET Monitor 2023

Uw huisdier:
zowel een gezinslid
als kostenpost!

7

MENS-DIERRELATIE

UITGAVEN AAN PRODUCTEN

21

28

UITGAVEN AAN DIENSTEN

36

MENS-DIERRELATIE IN COMBINATIE MET UITGAVENPATRONEN

Inhoud

Voorwoord	3	Mens-dierrelatie in combinatie met uitgavenpatronen	
Huisdieren		Ondergemiddelde mens-dierrelatie	36
Aantal huisdieren in Nederland 2022 (NVG)	4	Bovengemiddelde mens-dierrelatie	37
Interviews		Bezuinigingen	
Interview leden kerngroep: Willemijn Lootens en Benita Beekhof	5	Besparen of ons huisdier?	38
Mens-dierrelatie		Is de dierenarts echt onbetaalbaar geworden?	41
De mens-dierrelatie in Nederland	7	Interview leden kerngroep: René van den Bos	42
De band tussen eigenaar en huisdier	11	Team Trendpanel Gezelschapsdieren	
Hond versus kat	15	De studenten achter de Pet Monitor	43
Uitgavenpatronen			
Uitgaven aan honden en katten	19		
Uitgaven aan producten	21		
Uitgaven aan diensten	28		
Aankoopkanalen	33		

Met trots presenteren wij u de zesde uitgave van de Pet Monitor. Deze monitor is tot stand gekomen door de studenten van de Aeres Hogeschool Dronten in samenwerking met diverse experts vanuit de sector. Studenten van de HAS green academy hebben het vooronderzoek verricht.

Dit project biedt studenten de mogelijkheid om samen te werken en te bouwen aan hun netwerk met bedrijven. Een aantal van deze bedrijven heeft ook dit jaar weer een zeer waardevolle bijdrage geleverd aan de Pet Monitor.

Huisdieren hebben emotionele en economische waarde

De pandemie heeft ons eraan herinnerd hoe belangrijk de relatie tussen mensen en dieren is. Velen van ons hebben troost en gezelschap gevonden bij onze huisdieren tijdens deze moeilijke periode. Het heeft ons bewust gemaakt van de emotionele waarde die dieren in ons leven hebben en de positieve effecten die ze kunnen hebben op ons welzijn. De Pet Monitor richt zich op deze dynamische en complexe relatie in Nederland.

De gezelschapsdierensector staat voor interessante uitdagingen en kansen. We hebben gezien hoe de vraag naar huisdieren de afgelopen jaren is toegenomen. Het is onduidelijk hoe zich dat verhoudt tot het uitgavenpatroon gerelateerd aan huisdieren. Wat zijn de uitgaven van Nederlanders aan verschillende producten voor huisdieren in vergelijking met andere landen, en welke invloed heeft de mens-dier-relatie op de uitgaven? Wat zijn de uitgaven van Nederlanders aan dierenartskosten en huisdierenverzekeringen en bestaan er regionale verschillen in kosten op basis van provincie en woongebied? In hoeverre bezuinigen huisdierenaren op verschillende aspecten van de verzorging van hun huisdieren, zoals diervoeding, benodigdheden en dierenartskosten, en hoe wordt het bewustzijn van de huidige uitgaven en de bezorgdheid over toekomstige kosten beïnvloed door het netto-gezinsinkomen?

In deze uitgave van de Pet Monitor vindt u boeiende artikelen over de emotionele en economische waarde van huisdieren. De studenten hebben samengewerkt met René van den Bosch (eigenaar van veterinaire managementbureau digiRedo), Benita Beekhof (verenigingsmanager van de Nederlandse Voedingsindustrie Gezelschapsdieren) en Willemijn Lootens (product developer Prins Petfoods). Deze inbreng vanuit verschillende expertises zorgt voor diverse perspectieven. We hopen dat deze publicatie zal inspireren en nieuwe inzichten zal bieden.

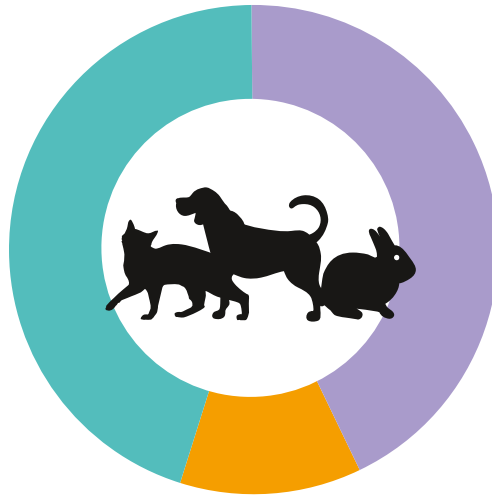
Onze dank gaat uit naar alle betrokkenen die hebben bijgedragen aan de totstandkoming van deze uitgave. Wij wensen u veel leesplezier!

*Met een hartelijke groet,
Jolanda Berntsen
Directeur Aeres Hogeschool Dronten*

Aantal huisdieren in Nederland (2022)

45%

van alle Nederlandse huishoudens heeft één of meerdere huisdieren

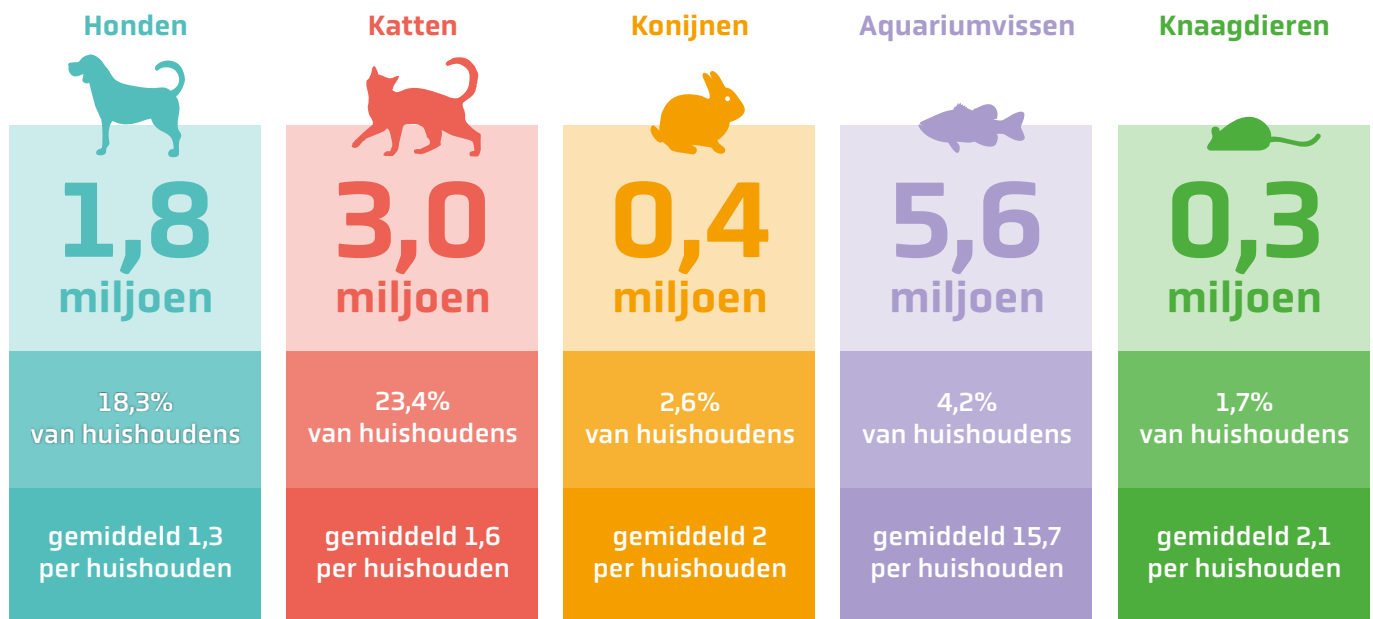

43%

van alle Nederlandse huishoudens had vroeger een huisdier, maar nu niet

12%

van de huishoudens heeft nooit een huisdier gehad

Het aantal huisdieren blijft stabiel

De dagelijkse boodschappen zijn duurder geworden en ook de kosten voor het houden van huisdieren. De NVG heeft in samenwerking met Dibevo tijdens het jaarlijkse huisdierenonderzoek inzicht gekregen in welke effecten dit heeft op het huisdierenbe-

zit in Nederland. Hieruit is gebleken dat de stijgende prijzen maar voor 0,5% van de huisdiereigenaren een reden was om hun huisdier weg te doen. Daarnaast heeft 2,4% van de huishoudens dit overwogen, maar heeft het uiteindelijk niet gedaan. Het aantal gehouden huisdieren in Nederland is dus stabiel gebleven ten op-

zichte van de meting van 2021. Bijna de helft (45%) van de Nederlandse huishoudens heeft een of meer huisdieren^{0,1}.

Interviews leden kerngroep

Zoals in het voorwoord al is aangegeven, werken de studenten van Trendpanel Gezelschapsdieren nauw samen met het werkveld. De drie experts die vanaf het eerste begin van de Pet Monitor, als kerngroep, hun bijdrage leveren worden in deze monitor geïnterviewd. Hieronder staan twee interviews. Verderop vindt u het derde interview.

Naam: **Willemijn Lootens**
 Werkzaam bij: **Prins Petfoods**
 Aantal jaar werkzaam in de branche: **19 jaar**

Naam: **Benita Beekhof**
 Werkzaam bij: **Nederlandse Voedingsindustrie
 Gezelschapsdieren (NVG)**
 Aantal jaar werkzaam in de branche: **14 jaar**

Sinds ik mij kan herinneren ben ik altijd al bezig geweest met dieren en het was dan ook niet gek dat ik vrij jong al aan de slag ging in de dierensector van bekenden. Daar heb ik ook voor het eerst kunnen ervaren hoeveel vragen mensen hebben over hun dier en er alles voor over hebben.

Tijdens mijn studie Animal Husbandry aan de HAS University of Applied Science kreeg ik in 2010 de kans om stage te lopen bij Prins. En ik ben daarna aan de slag gegaan als Product & Education developer. Bij Prins maken we hoogwaardige voedingen voor honden en katten en staat het welzijn van onze huisdieren centraal. We doen veel projecten met studenten en ervaren dat zij juist interessante inzichten kunnen bieden. Aan de andere kant kunnen de studenten veel vanuit de praktijk van het bedrijfsleven leren.

We delen vanuit Prins al jaren veel kennis en ervaring en vinden het samenwerken hierin erg belangrijk. Samen kunnen we op die manier een stap zetten naar een beter dierwelzijn. Al vanaf de start van het Trendpanel Gezelschapsdieren was ik enthousiast, ook omdat ik zelf tijdens mijn opleiding had ervaren dat er weinig onderbouwde gegevens over de sector waren. Het jaarlijks uitbrengen van de Pet Monitor draagt hier positief aan bij. Ik wil iedereen bedanken die hierin ook een bijdrage wil leveren. Ik ben ervan overtuigd dat het Trendpanel Gezelschapsdieren met de Pet Monitor meer studenten en bedrijven kan inspireren en informeren en daar draag ik dan ook graag een steentje aan bij.

Wat mooi om opnieuw te mogen meewerken aan een nieuwe uitgave van de Pet Monitor. Ik ben de verenigingsmanager van NVG; de brancheorganisatie van huisdiervoedingsfabrikanten. Leden van NVG staan met elkaar voor goede, veilige en gezonde huisdiervoeding. Daarom passen zij Europees vastgelegde afspraken toe op het gebied van veiligheid, voedingswaarde en etikettering. Goede voeding is belangrijk voor het welzijn van onze huisdieren. NVG is het kenniscentrum op het gebied van huisdiervoeding. Wij vinden dat iedereen toegang moet hebben tot feitelijke en juiste informatie over huisdiervoeding. Daarom vinden wij het belangrijk om kennis niet alleen binnen de club, maar ook met anderen te delen. Persoonlijk ben ik als verenigingsmanager dagelijks bezig met het verbinden, versterken en inspireren om met elkaar vooruitgang te creëren voor de huisdierensector. Actieve deelname aan een initiatief als Trendpanel Gezelschapsdieren, waarin het onderwijs en bedrijfsleven de krachten bundelen, is mij dan ook op het lijf geschreven. Ik vind het ontzettend leuk en waardevol om samen te kunnen werken met de studenten van Aeres/HAS. Het is echt heel bijzonder om te zien hoe elk jaar de ideeën en het onderzoek leiden tot een nieuwe uitgave van de Pet Monitor. De Pet Monitor bevat waardevolle onderzoeksresultaten voor de gehele huisdierensector en is vrij verkrijgbaar. Dat is toch fantastisch?! Ik ben er trots op om namens NVG aan de Pet Monitor te mogen bijdragen.

De mens-dierrelatie in Nederland

Tijdens de domesticatie hebben zowel honden als katten een lang proces van genetische selectie doorgemaakt om uiteindelijk het gezelschapsdier te kunnen worden zoals wij dat nu kennen^{1,1}. Vroeger werden honden ingezet voor de jacht, als bewaking en zelfs als transportmiddel. Katten hielpen door te jagen op bijvoorbeeld muizen. Tegenwoordig worden honden en katten voornamelijk gehouden voor gezelschapsdoeleinden. Daarnaast is in de loop van de jaren de houding van de mens tegenover huisdieren veranderd^{1,2}.

Onderzoek naar de mens-dierrelatie

Dieren beginnen in het dagelijks leven een steeds grotere rol te krijgen. Zo is in de jaren negentig het wetenschapsgebied antrozoölogie ontstaan, wat letterlijk 'de leer tussen mens en dier' betekent. In dit onderzoeksdomein ziet men de mens en het dier als onderdeel van een co-evolutionair systeem, waarin ze zich gemeenschappelijk en in verhouding tot elkaar ontwikkelen. De omgang met dieren zorgt ervoor dat relaties worden opgebouwd^{1,3}. Er zijn meerdere instituten die onderzoek

ken uitvoeren op het gebied van de mens-dierrelatie, onder andere het Human Animal Bond Research Institute (HABRI)^{1,4}. In samenwerking met Zoetis heeft HABRI in verschillende landen een enquête onder huisdier-eigenaren (N=16.140) uitgezet met als doel inzicht krijgen in hoe de eigenaar de band met het huisdier ervaart. Omdat de Nederlandse huisdier-eigenaar hierin niet is meegenomen, heeft Trendpanel Gezelschapsdieren een vergelijkbaar onderzoek uitgevoerd. Er is niet alleen gekeken naar de band tussen mens en dier, maar ook naar de uitga-

venpatronen van de Nederlandse huisdier-eigenaar. Verderop in de Pet Monitor wordt hier uitgebreid aandacht aan besteed.

De relatie is complex

Volgens psycholoog Herzog is de mens-dierrelatie zeer complex, aangezien de houding van mensen tegenover dieren zeer verschillend is. Van sommige dieren wordt gehouden, terwijl andere dieren worden gehaat, gevreesd of opgegeten^{1,5}. Meerdere factoren hebben namelijk invloed op hoe men omgaat met dieren zoals wet-

1.130

Nederlandse huisdier-eigenaren hebben de enquête ingevuld.

03/01

Van 3 januari t/m 3 februari 2023 is de enquête uitgezet.

839

hondeneigenaren hebben de enquête ingevuld, 230 eigenaren van een kat en 22 van een konijn of knaagdier.

0

Door de lage respons van konijn- en knaagdiereigenaren zijn deze gegevens niet verder opgenomen in de onderzoeksresultaten.

0,2%

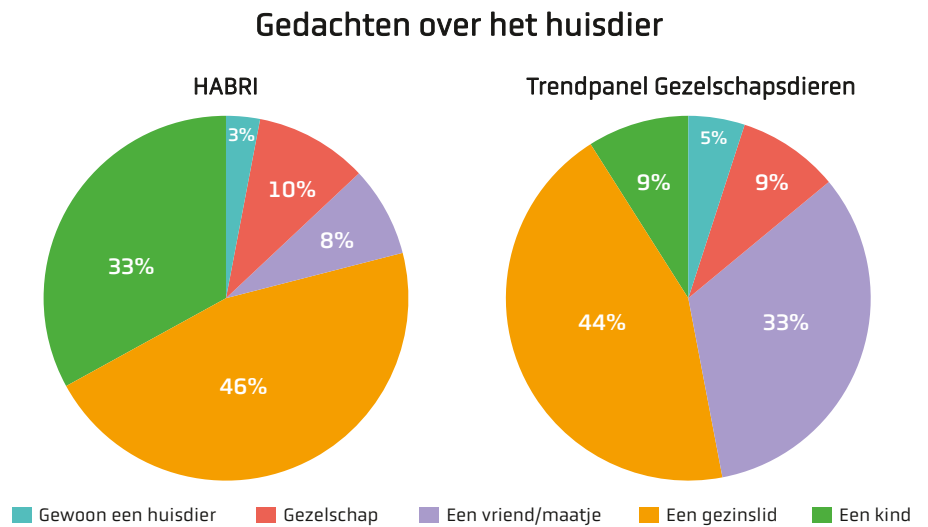
De enquête is ingevuld tijdens een inflatiepiek, mogelijk heeft dit invloed gehad op de antwoorden over de uitgaven.

Enkele vragen over de uitgaven aan producten en diensten zijn onbedoeld niet verplicht gesteld, waardoor het respondentenaantal bij deze categorieën verschilt. Het kan voorkomen dat tabellen/grafieken niet op 100% uitkomen in verband met afrondingsverschillen.

en regelgeving, geloof, cultuur, opleidingsniveau en het besteedbaar inkomen. Daarnaast is de persoonlijke gesteldheid een belangrijke factor, die te vergelijken is met de piramide van Maslow. Deze behoeftepiramide is een visuele weergave over wat mensen motiveert en wat hun drijfveer is. Wanneer er bijvoorbeeld een tekortkoming is in een basisbehoefte, zal er eerst worden gekozen voor het eigen welzijn en pas daarna zal er meer aandacht zijn voor het dierenwelzijn^{1,6}. Verder is het besteedbaar inkomen een belangrijke factor voor de omgang met dieren. Mensen in armoede hebben niet veel te besteden en zijn niet in staat de nodige zorg voor het (huis)dier te bekostigen. Ondanks het feit dat weinig geld een belemmering kan zijn om de nodige zorg te kunnen bekostigen, kan de band met het dier alsnog als zeer sterk worden ervaren. Er zijn zelfs situaties waarbij men liever zelf “een boterham minder eet”, zolang de nodige kosten voor het dier maar kunnen worden betaald^{1,3}.

Gedachten over het huisdier

In de enquête is een vraag opgenomen over hoe de respondenten hun huisdier omschrijven: als gewoon een huisdier, gezelschap, een vriend/maatje, gezinslid of als een kind. Deze vijf omschrijvingen geven een sterke indicatie over hoe de relatie met het dier is. ‘Gewoon een huisdier’ impliceert een minder sterke band met het dier. Deze eigenaren kijken pragmatisch naar het dier dat voornamelijk een functionele rol vervult als bewaker of jager. ‘Gezelschap’ houdt in dat

huisdieren het vermogen hebben om empathie te tonen en emotionele steun te bieden aan hun eigenaren. Het dier kan helpen bij stress, eenzaamheid en angstgevoelens. Een huisdier als ‘vriend’ houdt in dat het dier als trouwe metgezel wordt gezien. Eigenaren genieten van de interactie met hun huisdier: ze spelen samen, gaan wandelen of doen andere activiteiten die de band versterken. Als een eigenaar ‘gezinslid’ heeft ingevuld dan wordt het huisdier beschouwd als een volwaardig lid van het gezin met vergelijkbare rechten op liefde, zorg en aandacht als andere menselijke familieleden. Deze eigenaren ervaren vaak een diepe en onvoorwaardelijke liefde voor hun dier. Ze voelen zich emotioneel verbonden en hechten veel waarde aan de aanwezigheid en genegenheid van hun huisdier. De emotionele band tussen eigenaren en hun huisdieren kan vergelijkbaar zijn met die tussen ouders en kinderen. Wanneer de antwoordoptie ‘als een kind’ is inge-

vuld dan hebben eigenaren een zeer intense en emotionele band met hun huisdier. Ze voelen een diepe mate van genegenheid en verantwoordelijkheid voor het welzijn van het dier, vergelijkbaar met hoe ouders omgaan met hun kinderen. Het beschouwen van een huisdier als een kind komt voort uit een diepe emotionele band en de behoefte om voor een afhankelijk wezen te zorgen. Voor eigenaren zonder kinderen kan het verzorgen van een huisdier vergelijkbare gevoelens van ouderlijke liefde en verantwoordelijkheid opwekken als bij mensen met kinderen.

Uit de resultaten van Trendpanel Gezelschapsdieren (N=1.108) blijkt dat de Nederlandse huisdieren het meest worden gezien als een gezinslid (44%); daarna als vriend/maatje (32,9%). Honderd respondenten (9%) geven aan dat ze hun huisdier beschouwen als een kind. Deze uitkomsten verschillen van de resultaten van het HABRI-onderzoek. De resultaten van dat onderzoek laten zien dat de meeste eigenaren hun huisdier beschouwen als gezinslid (46%), als een kind (33%), 10% als gezelschap, 8% als vriend/maatje en 3% als gewoon een huisdier^{1,7}.

Er zijn zelfs **situaties** waarbij **men liever zelf “een boterham minder eet”**

Het huisdier als plaatsvervangende van een kind

Opvallend is dat Nederlandse eigenaren hun huisdier minder vaak omschrijven als een kind dan eigenaren uit de andere landen. Het verschil hierin is echter niet direct te verklaren. Opmerkelijk in het onderzoek van Trendpanel Gezelschapsdieren is dat alleenstaanden of koppels zonder kind(eren) hun huisdier significant vaker omschrijven als een kind. We leven in een snel veranderende maatschappij met lage vruchtbaarheidscijfers^{1,8} en tegenwoordig heeft niet iedereen een kind(wens). Van nature zijn mensen 'coöperatieve breeders', dat wil zeggen dat we ook voor andere kinderen willen zorgen die niet van onszelf zijn. Dit heeft evolutionaire voordelen: kinderen hebben een grotere overlevingskans, waardoor ze op den duur zelf hun genen kunnen doorgeven. Volgens antropoloog Shelly Volsche is 'pet parenting' te verklaren door de behoefte die mensen hebben om voor iets of iemand te willen zorgen. Dit heeft er bijvoorbeeld toe geleid dat katteneigenaren zichzelf 'kattenmoeder' noemen^{1,9}.

Mens-dierrelatie in Nederland

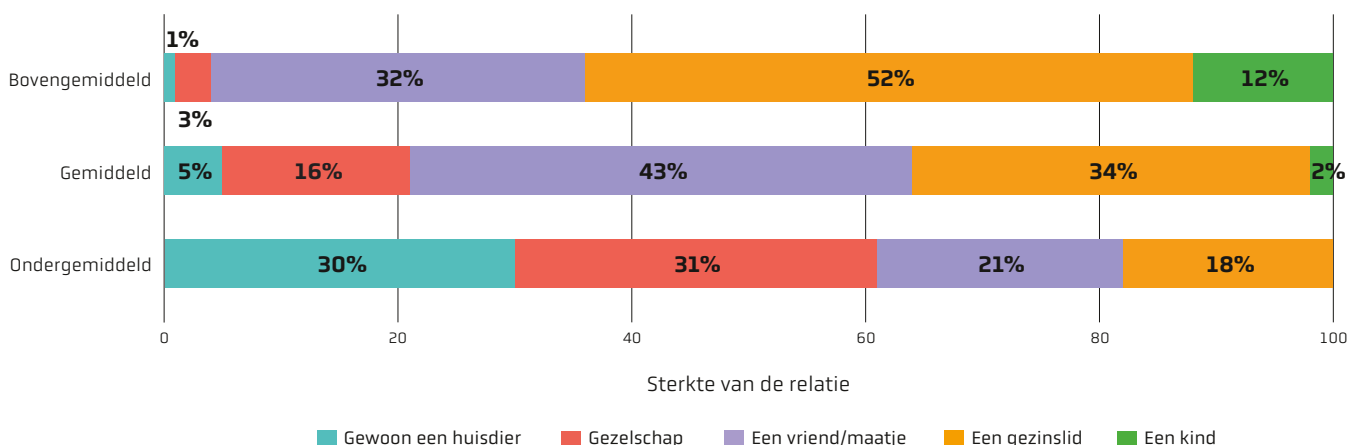
Om meer inzicht te krijgen in de band tussen mens en dier heeft Trendpanel Gezelschapsdieren aan de respondenten gevraagd antwoord te geven op 16 stellingen (zie figuur volgende pagina). De antwoorden op deze stellingen laten zien welke gevoelens eigenaren hebben en welk gedrag ze laten zien tegenover hun huisdier(en). Voorbeelden van stellingen zijn of een huisdier op bed mag komen en in hoeverre eigenaren bereid zijn om een lening af te sluiten voor hun dier. Elke stelling heeft een schaalverdeling van 1 (= zeer oneens) tot 5 (= zeer eens). Op basis van de uitkomsten zijn er drie categorieën opgesteld om de sterkte van de relatie tussen mens en dier te kunnen bepalen: ondergemiddeld (score van 1 tot 2,3), gemiddeld (score van 2,4 tot 3,6) en bovengemiddeld (score van 3,7 tot 5). Uit alle antwoorden op de stellingen scoort de Nederlandse huiseigenaar gemiddeld een 3,8 wat tot de categorie bovengemiddeld behoort. Vervolgens zijn de gedachten over het huisdier en de sterkte van de mens-

dierrelatie vergeleken. Het verband hiertussen blijkt significant. In de figuur is te zien dat bij een bovengemiddelde relatie het huisdier vaker wordt omschreven als een kind (13%) en als gezinslid (52%). Wanneer de mens-dierrelatie ondergemiddeld is, beschrijft geen enkele respondent het huisdier als een kind. Deze categorie omschrijft het huisdier juist het meest als gewoon een huisdier (30%) en als gezelschap (31%). ●

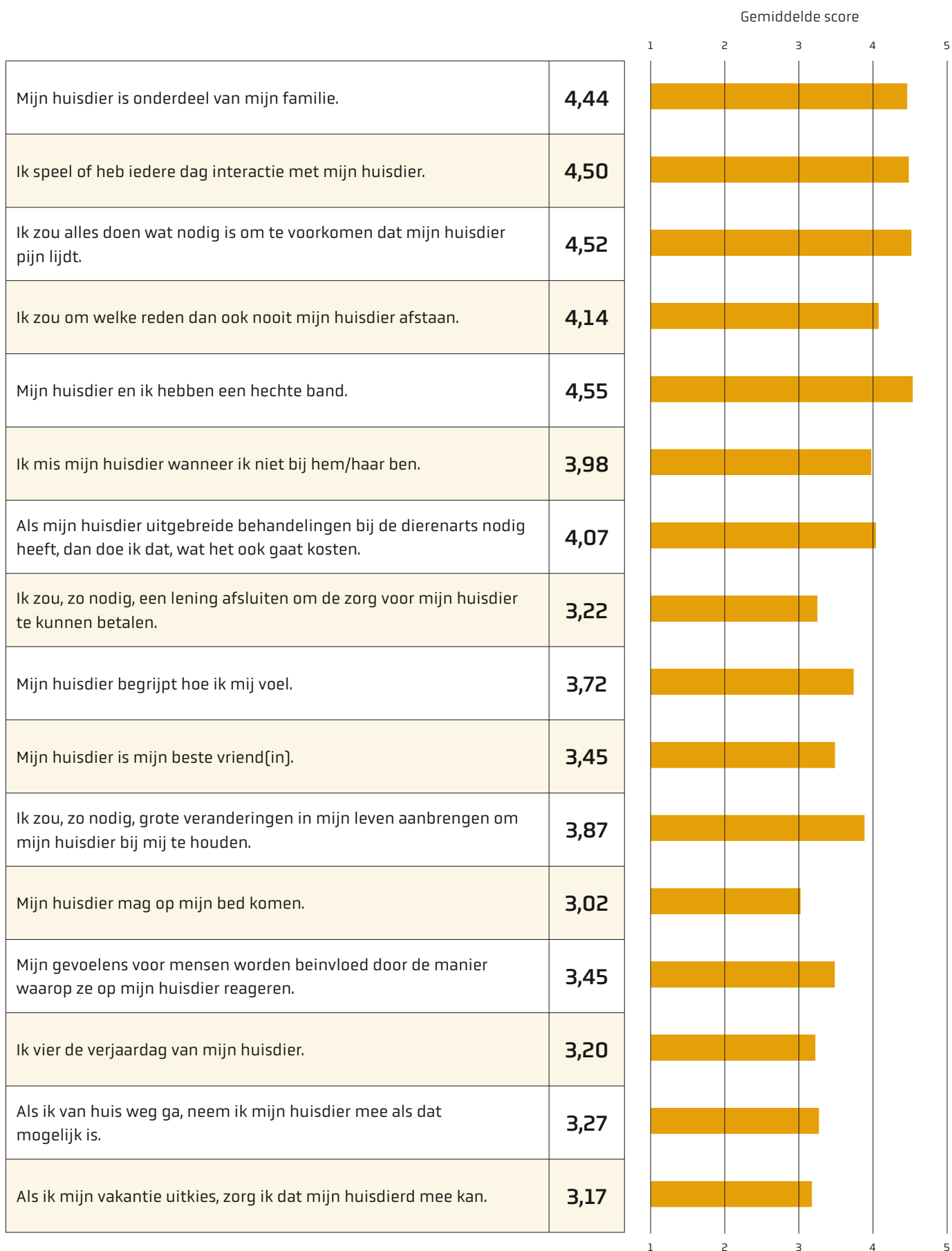
HABRI en de mens-dierrelatie

De stellingen die Trendpanel Gezelschapsdieren heeft opgesteld, zijn gebaseerd op een onderzoek van HABRI en zijn gebruikt om de sterkte van de mens-dierrelatie te kunnen bepalen. Tijdens het HABRI-onderzoek is de mens-dierrelatie gecategoriseerd op hoog, middelhoog en laag. Aangezien de statistische methode van HABRI onbekend is, kan Trendpanel Gezelschapsdieren niet op dezelfde manier categoriseren. Daarom is tijdens dit onderzoek gekeken naar een onder- of bovengemiddelde mens-dierrelatie.

Gedachten over het huisdier – sterkte relatie

MENS-DIERRELATIE

De band tussen eigenaar en huisdier

Huisdieren geven ons onvoorwaardelijke liefde en gezelschap, iets wat volgens Pet Honesty steeds moeilijker te vinden is in de wereld van vandaag. Ze helpen ons om stress en angst te verlichten en kunnen zelfs ons moreel en onze mentale gezondheid een boost geven^{1,10}. Om de sterkte van de mens-dierrelatie in Nederland te kunnen weergeven, hebben de respondenten antwoord gegeven op 16 stellingen. Hierdoor is meer inzicht gecreëerd in de band ze hebben met hun huisdier, maar ook in hoe ze die band ervaren.

Huisdier als familie

Gedragsbioloog Maarten Reesink ziet dat antropomorfisme in de afgelopen jaren sterk is toegenomen. Volgens Reesink komt dit doordat wij anders naar dieren zijn gaan kijken. We zien dieren nu meer als individuen met een eigen karakter en gevoelswereld, net als de mens zelf. Daarbij heeft de komst van sociale media vooral een platform geboden aan antropomorfisme, ook omdat hier een verdienmodel omheen kan worden gebouwd^{1,11}.

Emotionele band met het huisdier

Uit de 16 cirkeldiagrammen blijkt dat 91,9% van de 1.108 respondenten hun huisdier zien als onderdeel van de familie. Ze hebben deze stelling beantwoord met mee eens of zeer mee eens. Verder geeft ruim 90% van de

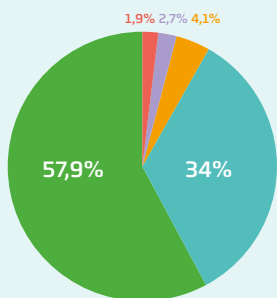
respondenten aan een hechte band te hebben met zijn of haar huisdier. De band tussen eigenaar en dier bestaat uit het aanvoelen van elkaars gevoelens en het delen van emoties onderling. Daarnaast komt bij de omgang

met huisdieren bij zowel de mens als het dier het hormoon oxytocine vrij, wat bekend staat als het "knuffelhormoon". Dit hormoon heeft een versterkend effect op het ontwikkelen van een emotionele band^{1,12}.

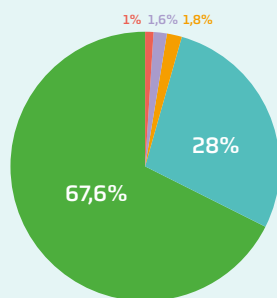

MENS-DIERRELATIE

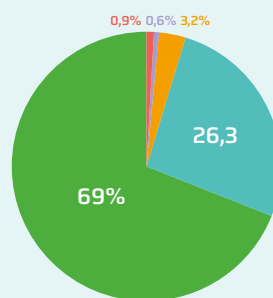
Mijn huisdier is onderdeel van mijn familie.

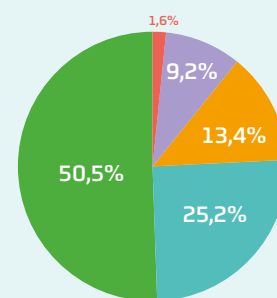
Ik speel of heb iedere dag interactie met mijn huisdier.

Ik zou alles doen wat nodig is om te voorkomen dat mijn huisdier pijn lijdt.

Ik zou om welke reden dan ook nooit mijn huisdier afstaan.

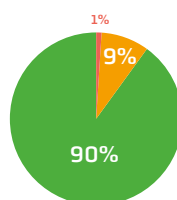
■ Zeer mee oneens ■ Mee oneens ■ Neutraal ■ Mee eens ■ Zeer mee eens

De sterkte van de band heeft invloed op de gevoelens van de huisdier eigenaar: 53,8% van de respondenten die aangeeft een hechte band te hebben met hun huisdier, is het (zeer) eens met de stelling 'Mijn gevoelens voor mensen wordt beïnvloed door de manier waarop ze op mijn huisdier reageren'. Naast het feit dat de emotionele band tussen mens en dier invloed heeft op gevoelens, heeft die ook invloed op het gedrag van de huisdier eigenaar. Van de eigenaren die aangeven een hechte band te hebben met hun dier geeft 43,5% aan dat hun huisdier op bed mag komen, 44,6% zegt de verjaardag van hun huisdier te vieren en 73% geeft aan dat ze hun huisdier om welke reden dan ook nooit zullen afstaan.

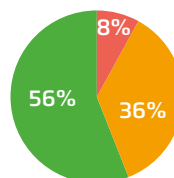
Verder geeft 74,8% van alle respondenten aan het (zeer) eens te zijn met de stelling 'Ik mis mijn huisdier wanneer ik niet bij hem/haar ben'. In de figuur is een verband gelegd tussen deze stelling en de sterkte van de relatie. Hierin is te zien dat 90% van de eigenaren met een bovengemiddelde

relatie hun huisdier mist wanneer ze niet bij hem/haar zijn, terwijl slechts 20% van de eigenaren met een ondergemiddelde relatie dit aangeeft. 39% van de respondenten met een ondergemiddelde relatie geeft zelfs aan hun huisdier helemaal niet te missen. Bedrijven spelen in op het missen van

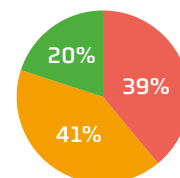
Stelling: ik mis mijn huisdier wanneer ik niet bij hem/haar ben

Bovengemiddeld

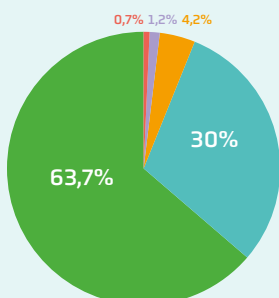
Gemiddeld

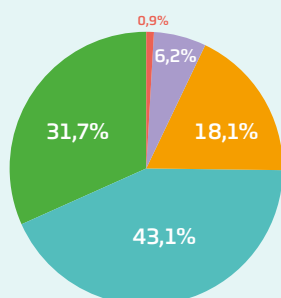
Ondergemiddeld

■ (Zeer) oneens ■ Neutraal ■ (Zeer) eens

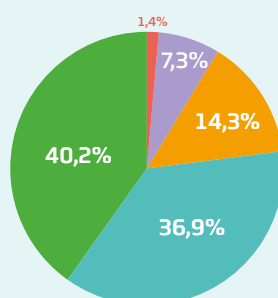
Mijn huisdier en ik hebben een hechte band.

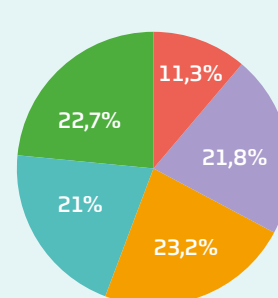
Ik mis mijn huisdier wanneer ik niet bij hem/haar ben.

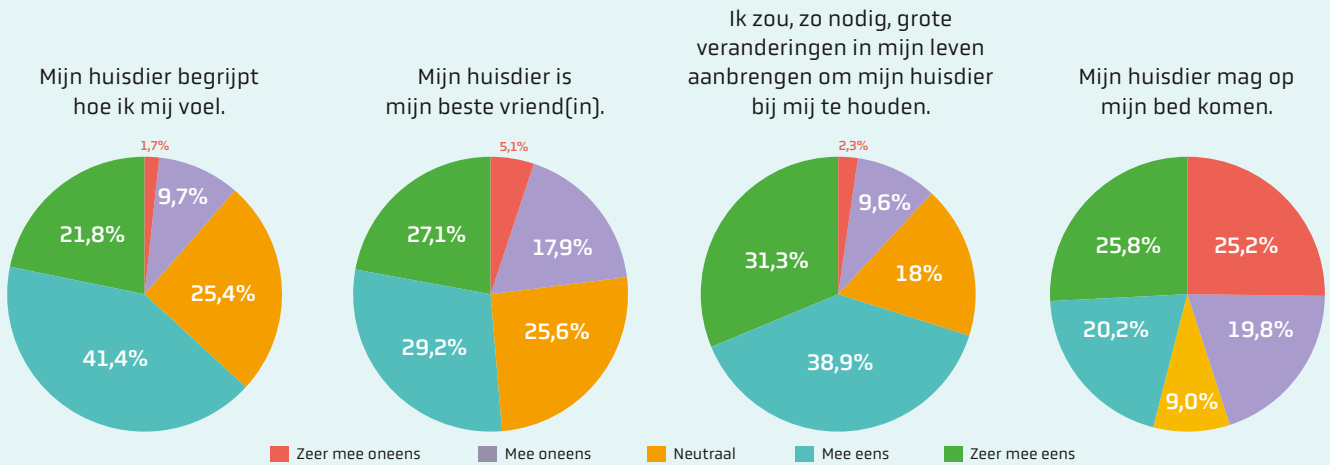
Als mijn huisdier uitgebreide behandelingen bij de dierenarts nodig heeft, dan doe ik dat, wat het ook gaat kosten.

Ik zou, zo nodig, een lening afsluiten om de zorg voor mijn huisdier te kunnen betalen.

■ Zeer mee oneens ■ Mee oneens ■ Neutraal ■ Mee eens ■ Zeer mee eens

huisdieren door slimme producten aan te bieden, waardoor het mogelijk is om het huisdier *realtime* te kunnen volgen. Eigenaren houden hun huisdier graag in de gaten wanneer ze niet thuis zijn. Dit kan ook te maken hebben met het feit dat eigenaren tijdens corona bij hun huisdier thuis konden zijn, terwijl ze nu juist weer vaker op het werk worden verwacht.

Communicatie

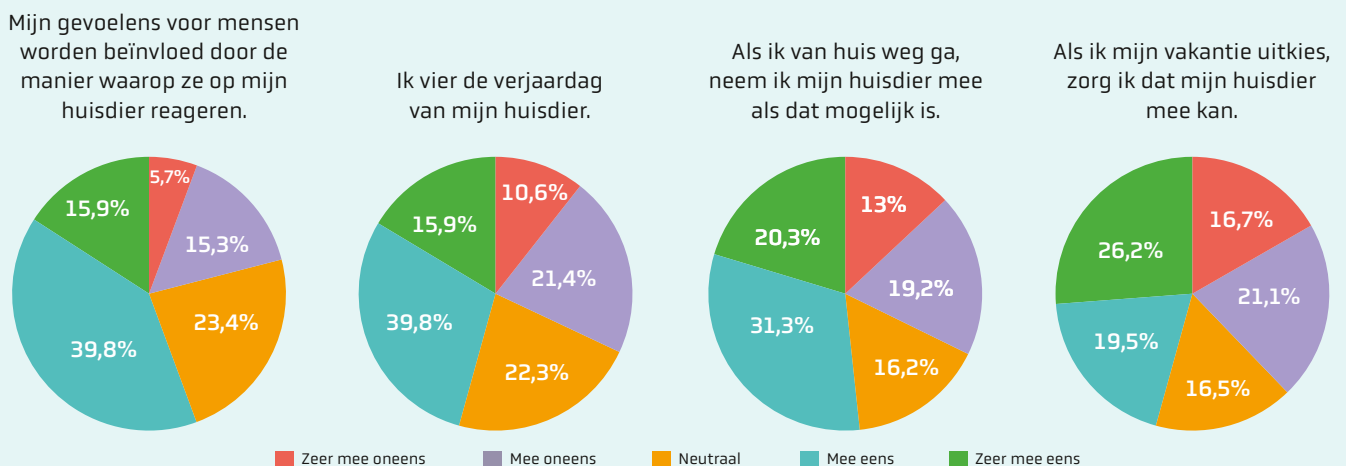
Ondanks het feit dat honden en katten op een andere manier communiceren dan mensen, is 63,2% van de respondenten het (zeer) eens met de stelling 'Mijn huisdier begrijpt hoe ik mij voel'. Toch worden gedragingen niet altijd even goed geïnterpreteerd, waardoor

er miscommunicatie kan ontstaan tussen mens en dier met als gevolg dat er ongewenst gedrag kan optreden^{1,13}. Tijdens de COVID-19-pandemie zagen gedragstherapeuten een toename in het aantal gedragsproblemen bij (jonge) honden. Gedurende de lockdown waren er enkele verklaringen voor ongewenst gedrag: de overstimulatie door het gezin, maar ook een gebrek aan externe prikkels^{1,14}. Het gevolg hiervan was dat de vraag naar begeleiding door gedragstherapeuten toenam.

Bereid om lening af te sluiten

Dat huisdieren zo geliefd zijn bij hun eigenaren is niet alleen terug te zien in hoe eigenaren over hun dier denken,

maar ook in de bereidheid om de beste zorg te willen bieden. Als wordt gekeken naar de stelling 'Ik zou alles doen wat nodig is om te voorkomen dat mijn huisdier pijn lijdt', geeft 95,3% aan het hier (zeer) mee eens te zijn. Wel is het opvallend dat het percentage respondenten dat '(zeer) eens' heeft ingevuld duidelijk lager (77,1%) ligt bij de stelling 'Als mijn huisdier uitgebreide behandelingen bij de dierenarts nodig heeft, dan doe ik dat, wat het ook gaat kosten'. Verder is de vraag gesteld of de huisdiereigenaren (zo nodig) een lening zouden afsluiten om de zorg van hun huisdier te kunnen betalen. 485 respondenten (43,7%) geven aan het hier (zeer) mee eens te zijn. ●

Hond versus kat

Wereldwijd worden er meer katten gehouden dan honden: in Europa zijn er 127 miljoen katten en 104 miljoen honden^{0,2} (Fediaf 2022). Ook in Nederland zijn katten in de meerderheid: er zijn 3 miljoen katten en 1,8 miljoen honden^{0,1}. Honden en katten verschillen in vele opzichten van elkaar, waardoor het interessant is om inzicht te krijgen in hoe honden- en katteneigenaren de band met hun dier ervaren en of hiertussen (opvallende) verschillen zijn.

Aanschafredenen

Nederlandse hondeneigenaren (N=839) geven aan dat gezelschap (61%), meedoen aan activiteiten (11,3%) en eigen gezondheid (9,2%) de belangrijkste redenen zijn voor het aanschaffen van een hond. Ook voor katteneigenaren (N=230) geldt dat gezelschap de meest genoemde reden is voor aanschaf (73,5%). Daarnaast geeft 10% aan een kat aan te schaffen om deze een tweede huis te kunnen bieden en 5,2% heeft als aanschafreden de eigen gezondheid. Opvallend is dat bij beide diersoorten de eigen gezondheid als aanschafreden wordt genoemd. Dat honden en katten een positief effect hebben op zowel de mentale als de fysieke gezondheid van de mens wordt dan ook bevestigd in meerdere wetenschappelijke studies^{1,15}.

Honden hebben een hogere economische waarde dan katten

"Een hond heeft een baas en een kat een dienaar". Deze uitspraak wordt veel gehoord, toch is er weinig wetenschappelijk bewijs voor. Professor Colleen P. Kirk heeft in haar studie onderzoek gedaan naar hoe consumenten

hun huisdier(en) zien en welke invloed dit heeft op de waarde die consumenten hechten aan hun dier(en). Kirk gebruikte de Big Five persoonlijkheidskenmerken voor haar onderzoek en concludeerde dat consumenten een hogere economische waardering toekennen aan honden dan aan katten. Hondeneigenaren blijken onder andere meer te betalen voor levensreddende operaties, medische kosten en speciale huisdierproducten^{1,16}.

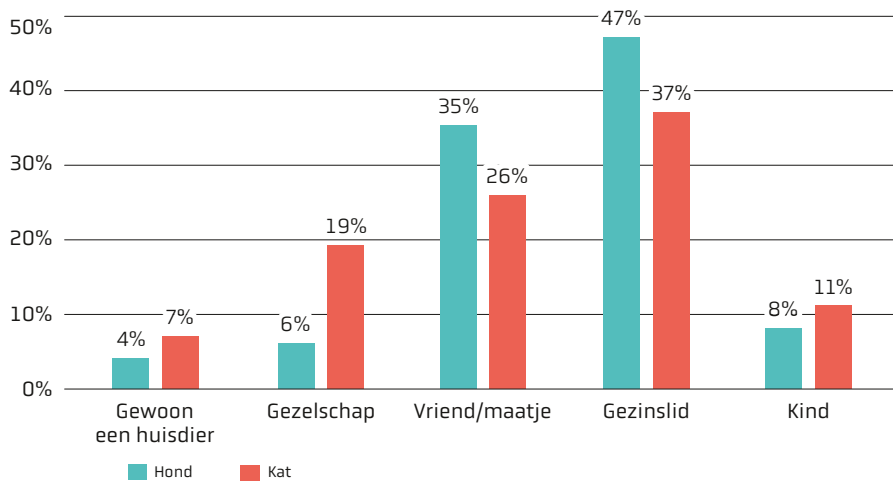
Respondent enquête katteneigenaar:

"Wij hebben de kat niet uitgezocht, de kat heeft ons geadopteerd en is 16 jaar geleden als bang, uitgehongerd, halfwas katje aan komen lopen."

Het verschil tussen honden- en katteneigenaren

De resultaten van de enquête van Trendpanel Gezelschapsdieren laten op diverse onderdelen een verschil zien tussen hond en kat. Bij de omschrijving van hun huisdier blijkt dat katteneigenaren hun dier vaker zien als 'gezelschap' (19%), dan hondeneige-

Gedachten over het huisdier

naren (6%). Daartegenover omschrijven hondeneigenaren hun dier meer als 'vriend/maatje' (35%) en als 'gezinslid' (47%), dan katteneigenaren (respectievelijk 26% en 37%). Ondanks het feit dat de kat minder vaak wordt omschreven als 'vriend/maatje' en 'gezinslid', wordt deze diersoort (vergeleken met de hond) wel vaker gezien als 'kind' (11%).

Verder geeft 97% van de hondeneigenaren aan het (zeer) eens te zijn met de stelling 'Mijn huisdier en ik hebben een hechte band'; bij katteneigenaren ligt dit percentage iets lager (89%). Daarnaast geeft 79% van de hondeneigenaren aan zijn dier te missen wanneer zij niet thuis zijn (63% van de katteneigenaren). Wellicht heeft dit te maken met het feit dat katten meer solitair zijn. Verder blijkt uit de enquête dat 49% van de hondeneigenaren en 34% van de katteneigenaren de verjaardag van hun dier viert. Een ander verschil tussen honden- en katteneigenaren is te zien in de antwoorden op de stelling 'Mijn huisdier is mijn beste vriend(in)'. Van de respondenten met een hond geeft iets meer

dan de helft aan het (zeer) eens te zijn met deze stelling, terwijl dit percentage bij katteneigenaren ongeveer 40% is. Wellicht is dit te verklaren doordat een hond meer op de mens is gericht dan een kat. Daarnaast is te zien in de stelling 'Mijn huisdier begrijpt hoe ik mij voel' dat de band tussen eigenaar en hond anders is dan tussen eigenaar en kat. Van de hondeneigenaren geeft namelijk 69%

aan het (zeer) eens te zijn met deze stelling, in tegenstelling tot 50% van de katteneigenaren.

Katten worden vaker toegestaan op bed dan honden. Van de katteneigenaren geeft 70% aan het (zeer) eens te zijn met de stelling 'Mijn huisdier mag op bed komen.' Bij de hondeneigenaren is dit 40%.

Tot slot is gevraagd naar de bereidheid van huisdiereigenaren om grote veranderingen aan te brengen in hun leven ten behoeve van het huisdier. Het blijkt dat hondeneigenaren daartoe meer bereid zijn dan katteneigenaren (75% resp. 56%). Als het gaat over de bereidheid om een lening af te sluiten voor het huisdier, lijken hondeneigenaren eerder geneigd dit te willen doen dan katteneigenaren (47% resp. 32%). Daarnaast geeft 79% van de hondeneigenaren en 71% van de katteneigenaren aan dat als hun huisdier uitgebreide behandelingen bij de dierenarts nodig heeft, ze dit dan willen laten doen ongeacht de kosten. Uit de eerdergenoemde studie van Col-

Honden en katten hebben een positief effect op zowel de mentale als de fysieke gezondheid van de mens

leen P. Kirk blijkt ook dat hondeneigenaren hoger scoren op het gebied van bereidheid om meer te betalen voor levensreddende operaties, speciale huisdierproducten en medische kosten^{1,16}. De onderzoeksresultaten van HABRI laten zien dat hondeneigenaren over het algemeen meer gebruik maken van preventieve zorg voor hun dier dan katteneigenaren. Een aantal voorbeelden hiervan zijn: het gebruik van middelen tegen vlooiën, wormen en

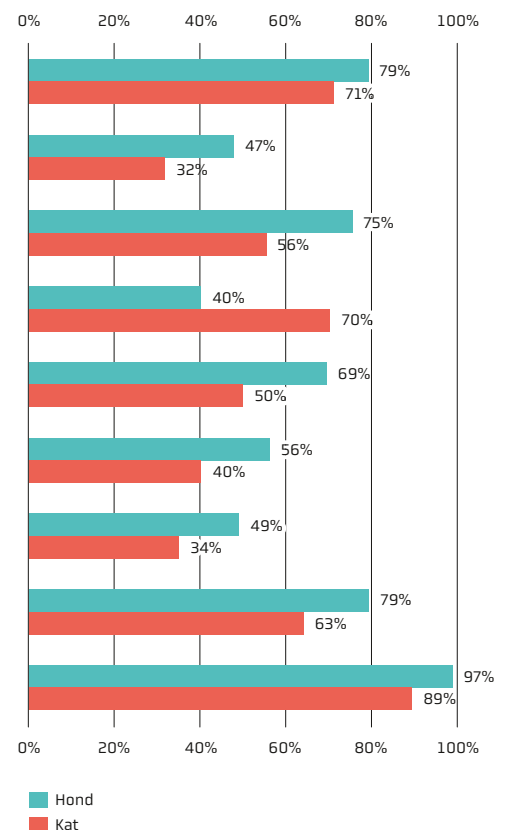
teken (anti-parasitica), het laten uitvoeren van een professionele gebitsreiniging en het laten vaccineren van het huisdier^{1,17}.

Als het gaat over de band tussen een eigenaar en zijn hond of kat zijn er verschillen te zien, maar de veronderstelling was wel dat de mens-dierrelatie tussen eigenaar en kat lager zou zijn dan tussen eigenaar en hond. Uit de resultaten van het Trendpanelon-

derzoek is echter gebleken dat de verschillen tussen hond en kat niet zo groot zijn als werd verwacht. Er is dus (nog) meer onderzoek nodig om de uitspraak 'Een hond heeft een baas en een kat een dienaar' te kunnen bevestigen of ontcrachten. ●

Stellingen hond – kat

Als mijn huisdier uitgebreide behandelingen bij de dierenarts nodig heeft, dan doe ik dat, wat het ook gaat kosten.
Ik zou, zo nodig, een lening afsluiten om de zorg voor mijn huisdier te kunnen betalen.
Ik zou, zo nodig, grote veranderingen in mijn leven aanbrengen om mijn huisdier bij mij te houden.
Mijn huisdier mag op bed komen.
Mijn huisdier begrijpt hoe ik mij voel.
Mijn huisdier is mijn beste vriend(in).
Ik vier de verjaardag van mijn huisdier.
Ik mis mijn huisdier wanneer ik niet bij hem/haar ben.
Mijn huisdier en ik hebben een hechte band.

Uitgaven aan honden en katten

De huisdierensector groeit wereldwijd. Dit komt niet alleen door de aanschaf van huisdieren in coronatijd. Ook trends zoals humanisering en de vraag naar producten - zoals voeding, snacks en benodigdheden - van hogere kwaliteit zorgen voor een toename van de economische waarde. Verder leven huisdieren langer door de diergeneeskundige zorg, diagnostiek en geneesmiddelen. Dit zorgt voor een toename van producten en diensten die op oudere dieren zijn gericht.

Volgens Bloomberg Intelligence bedraagt de wereldwijde waarde van de huisdierensector momenteel (2023) 300 miljard euro en zal naar verwachting tegen 2030 stijgen naar 461 miljard euro (+54%). In Europa zal de stijging waarschijnlijk 43% bedragen naar 150 miljard in 2030^{2,1}. (Alle bedragen in dit artikel zijn omgerekend van US dollars naar euro's (wisselkoers van 31 mei 2023: 1 dollar = 0,9354 euro).

Uitgaven voor honden en katten

Hoe verhouden de uitgaven voor honden zich ten opzichte van de uitgaven voor katten?

Diverse onderzoekers hebben de uitgavenpatronen van honden- en katteneigenaren onderzocht. Volgens een onderzoek van HABRI geeft men in China -in vergelijking met diverse andere landen- het meeste uit aan honden en katten. Aan katten wordt zelfs

meer uitgegeven dan aan honden. In de Verenigde Staten (VS) geeft men duidelijk meer uit aan honden dan aan katten. Hondeneigenaren geven 1.729 euro per jaar uit aan hun dier (N=8.931) en katteneigenaren 1.134 euro (N=7.209)^{2,2}. Pet Ownership Statistics 2023 toont daarentegen lagere uitgaven. De uitgaven voor honden in de Verenigde Staten bedragen gemiddeld 683 euro, met een variatie van 187 tot 1.870 euro per jaar (41% van

Gemiddelde jaarlijkse uitgaven

Land	Hond	Kat
Brazilië	€ 1.078	€ 943
China	€ 1.875	€ 1.976
Frankrijk	€ 1.336	€ 977
Duitsland	€ 1.717	€ 1.033
Japan	€ 1.325	€ 977
Spanje	€ 1.257	€ 909
VK	€ 1.426	€ 909
VS	€ 1.729	€ 1.134

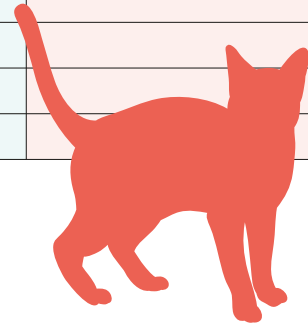
Bron: HABRI, 2022
Wisselkoers 31-5-2023 (1 dollar = 0,9354 euro)

In de **VS** geven **hondeneigenaren** het meeste uit aan **veterinaire kosten!**

Mediaan van de uitgaven aan producten en dierenartskosten

	Mediaan uitgaven hond [€]	Mediaan uitgaven kat [€]
Diervoeding	251-500	101-250
Snacks	51-100	1-50
Speelgoed	1 tot 50	1-50
Benodigdheden	1 tot 50	0 / nvt
Verzorgingsproducten	1 tot 50	1-50
Middelen tegen wormen, vlooien en teken	51-100	1-50
Huisvesting	1 tot 50	1-50
Dierenartskosten	101-250	101-250

de respondenten). 8% geeft meer dan 1.870 euro uit. In de VS geven hondeneigenaren het meeste uit aan veterinaire kosten (343 euro), daarna aan voeding (317 euro) en trimmen (93 euro). Katteneigenaren geven juist het meeste uit aan voeding (290 euro per jaar), daarna volgen veterinaire kosten (237 euro) en speelgoed (47 euro)²⁻¹⁷.

Nederland

Hoe is de situatie in Nederland? In de enquête van Trendpanel Gezelschapsdieren is aan honden- en katteneigenaren gevraagd naar hun uitgaven aan producten en diensten van de afgelopen twaalf maanden. Trimmen is niet meegenomen in het onderzoek. De enquête is afgenomen van eind december 2022 tot eind januari 2023. Dit betekent dat de antwoorden van de respondenten zijn gegeven in een periode waarin er sprake was van een

inflatiepiek door hogere boodschappen- en energieprijzen. Daarnaast zijn de kosten van de wintermaanden over het algemeen hoger vanwege Sinterklaas en kerst^{2,3}. Dat is de reden dat er ook vragen zijn gesteld over de invloed van prijsstijgingen op de uitgaven voor huisdieren.

De respondenten konden aangeven tot welke categorie hun uitgaven behoren. Uit de analyse bleek dat de mediaan de categorie aanwijst die het meest representatief is voor de onderzoeksgroep. Honden blijken in het onderzoek duurder dan katten. Bij drie categorieën liggen de uitgaven hoger bij honden: diervoeding, snacks en middelen tegen wormen, vlooien en teken. Ter vergelijking: het LICG schat de jaarlijkse uitgaven aan honden op 620 euro. Bijzonder is dat volgens het LICG katten duurder in onderhoud zijn dan honden, namelijk 680 euro per

jaar. Dat lijkt op de situatie in China, zoals hierboven staat beschreven^{2,4}. De medianen vanuit het onderzoek geven aan dat de hondeneigenaar tussen de 458 en 1150 euro uitgeeft aan zijn dier en de katteneigenaar tussen de 270 en 750 euro.

De hondeneigenaar lijkt dus meer geld uit te geven. Verder laat dit zien dat er een grote marge is in het uitgavenpatroon. ●

In Nederland geven de **hondeneigenaren** het meeste uit aan **voeding**

Uitgaven aan producten

Aan de Nederlandse huisdiereigenaar is de vraag gesteld wat ze de afgelopen twaalf maanden hebben uitgegeven aan huisdierproducten. Er is gevraagd naar uitgaven voor diervoeding, snacks, benodigdheden, speelgoed, verzorgingsproducten, middelen tegen wormen, vlooien en teken en huisvesting. Al deze categorieën worden hieronder uitgebreid beschreven.^{2,1}

Diervoeding

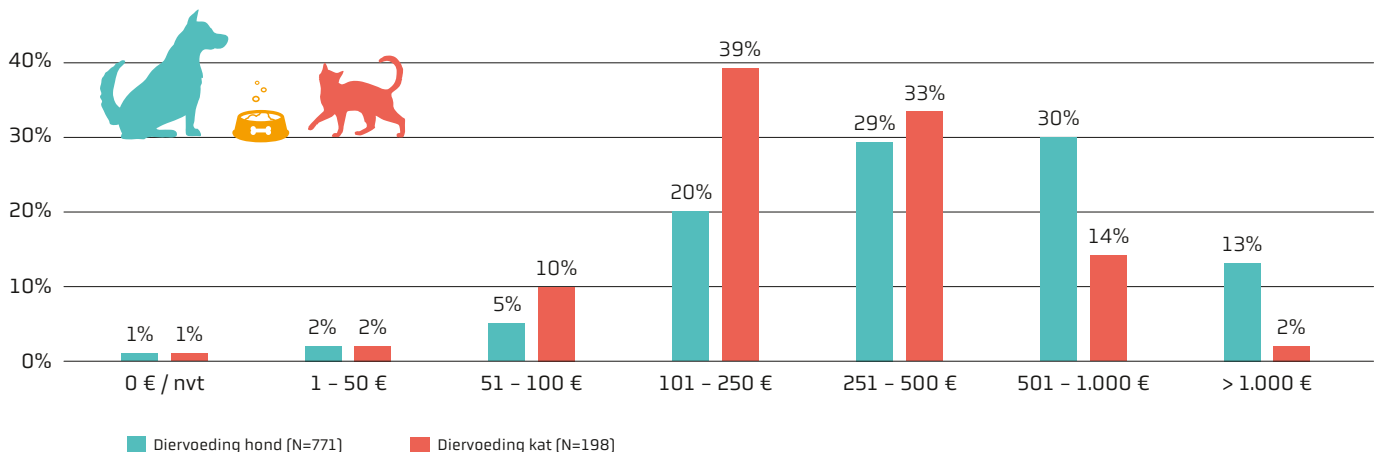
De voorspelling is dat in het jaar 2030 de groei van de huisdierensector wereldwijd zal worden bepaald door de verkoop van huisdierenvoeding. Volgens het eerder genoemde onderzoek van Bloomberg Intelligence kan huisdierenvoeding aan het eind van het decennium een wereldwijde omzet bereiken van 128,5 miljard euro, wat een stijging is van 52% ten opzichte van 2023. Ondanks het feit dat kosten stijgen, lijken de eigenaren terughoudend te zijn om het huidige dieet van hun huisdier te veranderen. Huisdierenvoeding zal de grootste uitgave blijven voor alle huisdiereigenaren,

behalve in de Verenigde Staten waar dierenartskosten de hoogste uitgaven blijken te zijn^{2,1}.

De categorie premium vers/diepvriesvoeding maakt momenteel slechts 1% van de hele markt uit; de verwachting is dat dit segment groei gaat laten zien. In de Verenigde Staten zal deze categorie groeien naar 11% van de markt^{2,5}. Dierkeur geeft aan dat in de afgelopen vijf jaar het aankoopgedrag van rauwe hondenvoeding met 147% is gestegen. De verkoop van supplementen voor huisdieren had een groei van 116% van 2019 tot 2020 en blijft groeien^{2,6}.

Tijdens het **onderzoek van Trendpanel Gezelschapsdieren** van 2022/2023 hebben in totaal 771 hondeneigenaren en 198 katteneigenaren antwoord gegeven op de vraag hoeveel ze in de afgelopen twaalf maanden aan diervoeding hebben uitgegeven. De mediaan voor diervoeding ligt bij honden in de categorie 251 tot 500 euro, terwijl deze bij katten tussen de 101 en 250 euro ligt. Van de hondeneigenaren geeft 43% meer dan 500 euro per jaar uit aan voeding; van de katteneigenaren 16%. Diervoeding is in Nederland voor beide diersoorten de hoogste uitgave en zal volgens eerder genoemde onderzoeken ook blijven.

Diervoeding

UITGAVENPATRONEN

Snacks

Uit een onderzoek van Global Pet Industry blijkt dat de verkoop van traktaties in de Verenigde Staten in 2022 is gestegen naar 10,5 miljard euro. De verwachting is dat de verkoop van snacks voor huisdieren tussen 2021 en 2026 met 10% per jaar zal groeien. De verkoop van hondensnacks is in 2022 gestegen naar 8,3 miljard euro en

naar voren dat snacks voor het gebit door 53% van de hondeneigenaren en 25% van de katteneigenaren wordt aangekocht^{2,7}.

In het onderzoek van Trendpanel Gezelschapsdieren ligt de mediaan bij snacks voor honden in de categorie 51 tot 100 euro, terwijl deze bij katten ligt tussen de 1 en 50 euro. Hondeneige-

voor een marktgroei van benodigdheden. Volgens Global Pet industry kunnen honden er net zo 'individueel' uitzien als hun eigenaren door niet langer oude en versleten halsbanden en riemen te dragen. Bij de aankoop van riemen let de hondeneigenaar op veiligheid, duurzaamheid, sterkte, comfort, veelzijdigheid en gebruiksgemak^{2,8}. Naar verwachting zal van 2022

Katteneigenaren lijken minder vaak speelgoed aan te schaffen dan hondeneigenaren

kattensnacks naar 2,1 miljard euro. Hondensnacks zijn in de VS goed voor 80% van de verkoop, 20% hiervan gaat naar kattensnacks. De toegenomen aandacht voor gezondheid en welzijn van huisdieren is in de VS de belangrijkste motor van de huisdierindustrie. Deze aandacht zorgt voor grotere belangstelling voor snacks met een beter voedingsprofiel. Maar liefst 83% van de eigenaren waardeert het idee van gezondere snacks voor hun dier. Daarnaast komt

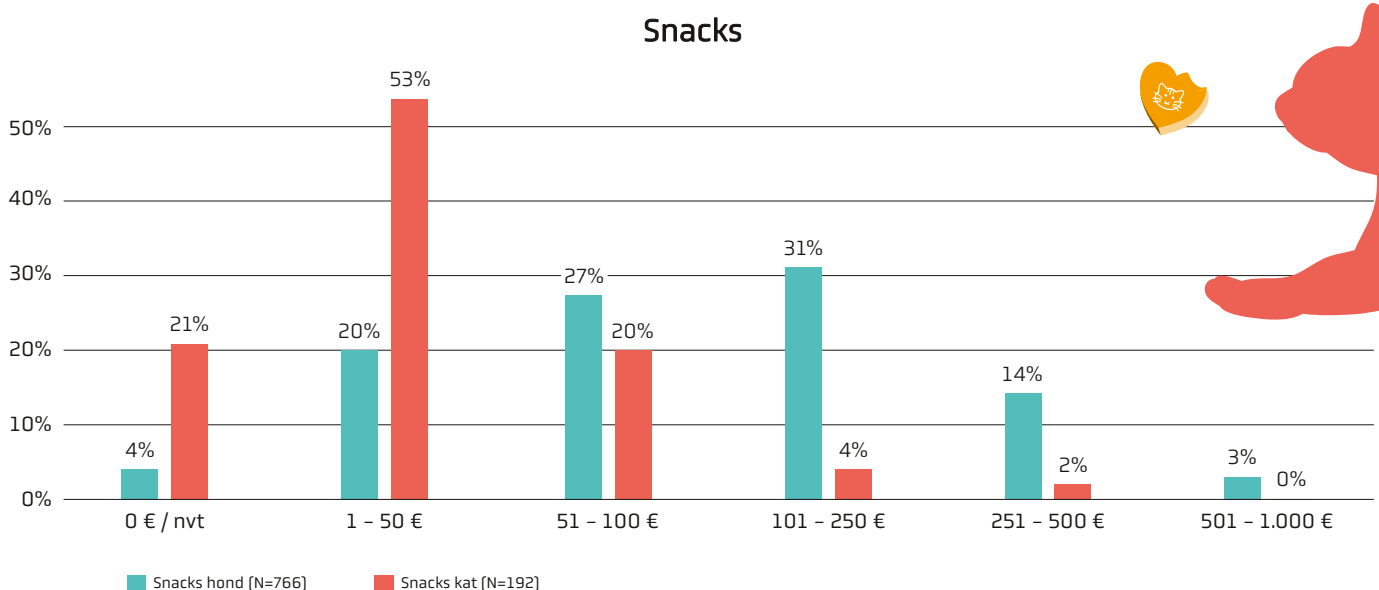
naren hebben de afgelopen twaalf maanden meer uitgegeven aan snacks dan katteneigenaren. In totaal geeft 48% van de hondeneigenaren meer dan 100 euro per jaar uit aan snacks, bij katteneigenaren is dat 6%.

Benodigheden

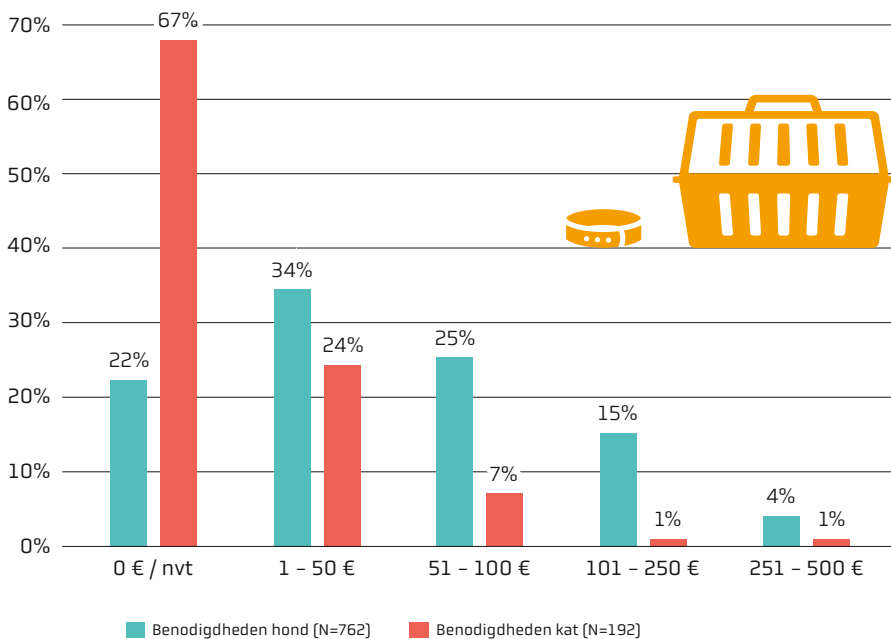
De toenemende uitgaven voor huisdieren blijven niet beperkt tot voeding en snacks. Meer aandacht voor gezondheid, welzijn en hedendaagse technologische ontwikkelingen zorgen

tot 2025 de wereldmarkt voor huisdierbenodigdheden groeien met 8,6 miljard euro. De pet-tech-markt zal van 2021-2027 groeien met een jaarlijks groeipercentage van 22%^{2,9}. Vooral camera's en sensoren worden populair omdat ze de eigenaren in staat stellen op afstand op hun dier te kunnen letten^{2,10}.

De resultaten van het **onderzoek van Trendpanel Gezelschapsdieren** laten zien dat de mediaan voor hondenbe-

Benodigheden

nodigheden in de categorie 1 tot 50 euro (34% van de respondenten) ligt, terwijl deze voor kattenbenodigheden 0 euro is (67% van de respondenten). Dat een relatief groot deel van de huisdiereigenaren aangeeft de afgelopen twaalf maanden geen geld te hebben uitgegeven aan benodigheden is opvallend. Mogelijk hebben de recente prijsstijgingen invloed op dit soort uitgaven. Een Amerikaanse organisatie heeft onderzoek gedaan naar de invloed van inflatie op de aankoop van dierproducten. 41% van de respondenten gaf daarbij aan in de toekomst minder geld aan dierbenodigheden te willen geven^{2.11}.

Speelgoed

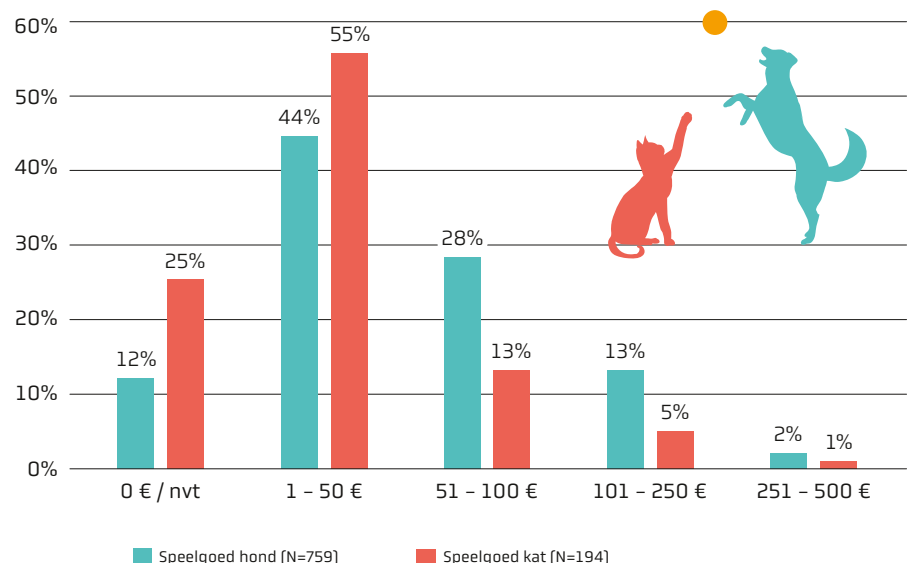
Technologie speelt een belangrijke rol op het gebied van speelgoed. Slim en interactief speelgoed wint volgens Global Pet Industry snel terrein onder huisdiereigenaren. Ook Pets Place merkt dat er toenemende belangstelling is voor dit soort producten. Huis-

diereigenaren zien de voordelen en zijn bereid om hier geld aan uit te geven. Ze ontdekken dat technologische mogelijkheden het spelen met hun huisdier handiger en leuker kan maken^{2.12}.

Een enquête in Canada, Frankrijk, Engeland en Amerika laat zien dat speelgoed regelmatig wordt gekocht, maar ook weer snel wordt weggedaan. Speelgoed dat de ene dag in de mode is, is de volgende dag alweer oud. Functionele benodigheden, zoals riemen en manden, worden minder vaak gekocht dan speelgoed. 65% van de huisdiereigenaren zegt minstens om de zes maanden speelgoed te kopen, slechts 28% zegt dit over functionele benodigheden. 85% van de respondenten vindt duurzaamheid belangrijk. Opvallend genoeg vindt slechts 15% dit belangrijk bij de aankoop van benodigheden^{2.13}.

In de enquête van Trendpanel Gezelschapsdieren ligt de mediaan voor speelgoed bij honden en katten in de categorie 1 tot 50 euro. Katteneigenaren lijken minder vaak speelgoed aan te schaffen dan hondeneigenaren: 25% van de katteneigenaren geeft namelijk aan de afgelopen twaalf maanden hier geen geld aan te hebben uitgegeven, terwijl 12% van de

Speelgoed

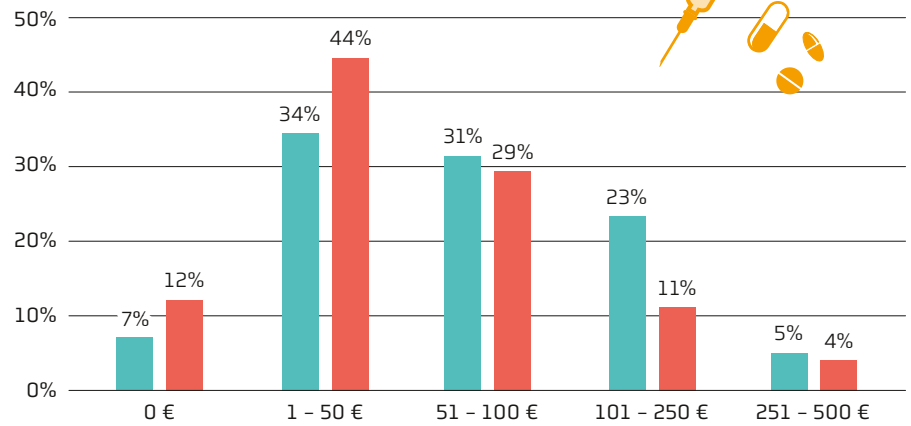
UITGAVENPATRONEN

hondeneigenaren dit aangeeft. Van de eigenaren die wel geld hebben uitgegeven aan speelgoed, geeft in totaal 43% van de hondeneigenaren meer dan 51 euro uit, tegenover 19% van de katteneigenaren.

Verzorgingsproducten

Verzorgingsproducten zijn producten voor bijvoorbeeld de vacht, het gebit en de ogen. Het is niet bekend wat de economische waarde van deze markt is, vanwege het ontbreken van onderzoek naar deze specifieke producten. Wel is door Grand View Research onderzoek gedaan naar verzorgingsdiensten voor huisdieren zoals trimmen. Die markt blijkt fors (5 miljard euro) en groeit jaarlijks met 7%^{2,14}. De mediaan in het onderzoek van Trendpanel Gezelschapsdieren voor verzorgingsproducten ligt zowel bij honden als katten in de categorie 1 tot 50 euro (respectievelijk 44% en 40%). 43% van de katteneigenaren heeft de afgelopen twaalf maanden naar eigen zeggen geen geld uitgegeven aan verzorgingsproducten, bij hondeneigenaren ligt dit percentage op 23%.

Middelen

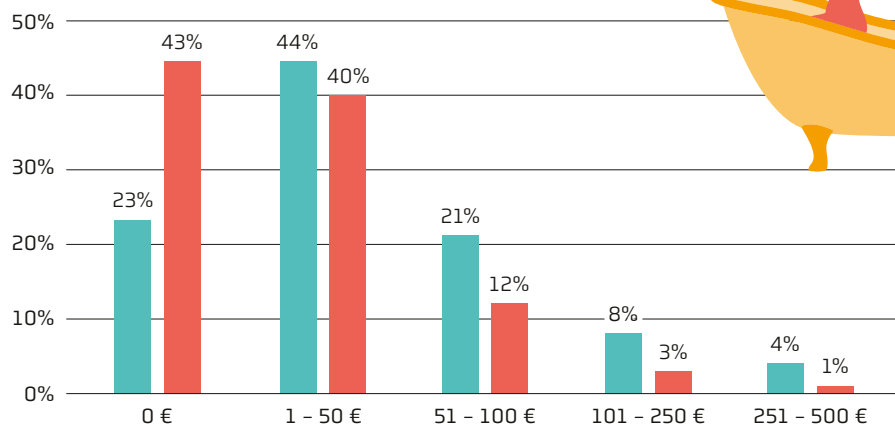
■ Middelen tegen wormen, vlooien en teken hond (N=766) ■ Middelen tegen wormen, vlooien en teken kat (N=195)

Middelen tegen wormen, vlooien en teken

Een sterke band tussen een huisdier en zijn eigenaar heeft diverse voordelen, maar kan tegelijk risico's met zich meebrengen, zoals blootstelling aan zoönotische ziekten. Veel hondeneigenaren lijken zich niet bewust te zijn van de potentiële risico's van bijvoorbeeld endo- en ectoparasieten. Ze zijn volgens een lers onderzoek slecht geïn-

formeerd over adequate parasietenbestrijding. 52% van de respondenten in dit onderzoek behandelt hun dier(en) niet of slechts één of twee keer per jaar tegen wormen. In een eerdere Europese studie onder 5.001 huisdiereigenaren werd vastgesteld dat 93% van de honden aanzienlijk minder vaak ontwormd werden dan aanbevolen door het European Consortium voor Parasieten bij Gezelschapsdieren (ESCCAP)^{2,15}.

Verzorgingsproducten

■ Verzorgingsproducten hond (N=762) ■ Verzorgingsproducten kat (N=191)

Uit het onderzoek van Trendpanel Gezelschapsdieren

blijkt dat 12% van de katteneigenaren en 7% van de hondeneigenaren de afgelopen twaalf maanden geen geld heeft uitgegeven aan middelen tegen wormen, vlooien en teken.

Deze percentages liggen lager dan in bovengenoemd lers onderzoek. De mediaan voor deze middelen ligt bij hondeneigenaren tussen de 51 en 100 euro (31%) en bij katteneigenaren tussen de 1 en 50 euro (44%). Een aantal belangrijke

factoren die parasitaire infecties van huisdieren kunnen beïnvloeden, zijn volgens het Ierse onderzoek de geografische locatie, de toegang tot buiten en het gedrag tijdens het buiten zijn^{2,15}.

Huisvesting

De wereldwijde markt voor huisves-

groeit van het aantal huisdieren tijdens de lockdown.

De huidige bedden en meubels van huisdieren kenmerken zich door hoge kwaliteit, multifunctionaliteit, maatwerk voor de grootte van het dier en personalisatie door het gebruik van verschillende kleuren en designs. Andere innovaties zijn gericht op de gezond-

den als katten tussen de 1 en 50 euro ligt. In de afgelopen twaalf maanden heeft 31% van de hondeneigenaren en 32% van de katteneigenaren geen geld aan huisvesting uitgegeven. Dit kan te maken hebben met het feit dat deze producten niet elk jaar worden gekocht en/of de eerder genoemde prijsstijgingen.

De jongere generatie (18-25 jaar) geeft minder uit aan voeding en snacks voor honden

tingproducten werd in 2022 geschat op 3,54 miljard euro. De markt zal naar verwachting groeien van 3,71 miljard euro in 2023 naar 5,17 miljard euro in 2030. Fortune Business Insights geeft aan dat deze groei wordt veroorzaakt door een toename van het besteedbaar inkomen, de humanisering en meer aandacht voor de gezondheid van huisdieren.

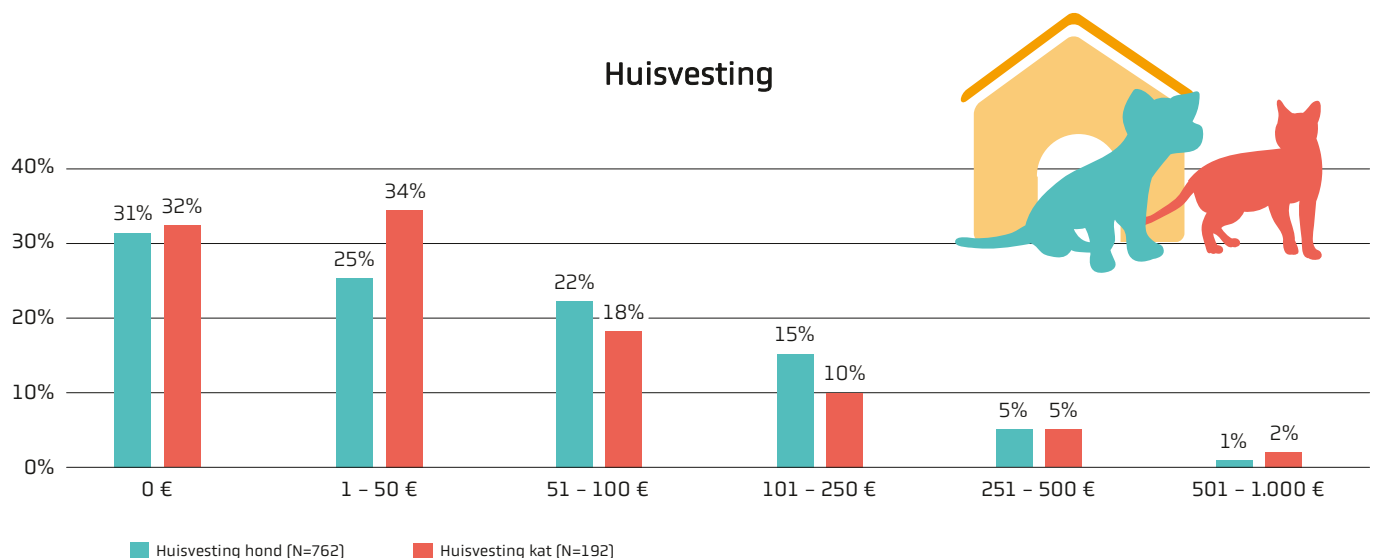
De belangrijkste factor is echter de

heid, zoals orthopedische - en warmtekussens voor bot- en spierondersteuning. Daarnaast is er door een groeiend duurzaamheidsbewustzijn onder millennials een toenemende vraag naar milieuvriendelijke producten van topkwaliteit^{2,16}.

Uit het **onderzoek van Trendpanel Gezelschapsdieren** blijkt dat de mediaan voor huisvesting voor zowel hon-

De invloed van leeftijd op uitgaven

Diverse onderzoeken geven aan dat er verbanden zijn tussen uitgaven aan huisdierproducten en sociodemografische factoren, zoals leeftijd en inkomen. Uit het **onderzoek van Trendpanel Gezelschapsdieren** blijkt dat er **significante verbanden zijn tussen leeftijd en uitgaven aan voeding, snacks, speelgoed, benodigdheden**

UITGAVENPATRONEN

en huisvesting. De resultaten die het meest afwijken van de mediaan zijn opgenomen in de tabel. Opvallend is dat de jongere generatie (18-25 jaar) minder uitgeeft dan de mediaan aan voeding en snacks voor honden. Verder geven respondenten ouder dan 75 jaar minder uit dan de mediaan aan snacks, speelgoed en huisvesting.

De invloed van inkomen op uitgaven

Daarnaast blijken er **significante verbanden te zijn tussen inkomen en uitgaven aan voeding, snacks, speelgoed en middelen.** Voorzichtig kan er worden geconcludeerd dat hoe hoger het inkomen van de huisdiereigenaar is, hoe hoger de uitgaven zijn aan deze producten. Verder is het opvallend dat

de lagere inkomens minder lijken te besteden aan middelen voor wormen, vlooien en teken. ●

Verband leeftijd en uitgaven

Product	Mediaan	Leeftijd	Afwijking van de mediaan
Voeding hond	251-500	18-25 36-75	56% geeft minder uit dan 250 euro 38% geeft meer uit dan 500 euro
Voeding kat	101-250	26-75	45%-62% geeft meer uit dan 250 euro
Snacks hond	51-100	18-25 26-75 > 75	47% geeft minder uit dan 51 euro ± 40% geeft meer uit dan 100 euro 55% geeft minder uit dan 51 euro
Benodigdheden hond	1-50	26-55	± 40% geeft meer uit dan 50 euro
Benodigdheden kat	1-50	26-75	± 69% geeft 0 euro uit
Speelgoed hond	1-50	> 75	40% geeft minder uit dan 50 euro
Speeltjes kat	1-50	18-25 > 75	40% geeft meer uit dan 50 euro 39% geeft 0 euro uit
Huisvesting hond	1-50	18-35 > 75	± 52% geeft meer uit dan 50 euro 50% geeft 0 euro uit
Huisvesting kat	1-50	> 56	48% geeft 0 euro uit

Verband inkomen en uitgaven

Product	Mediaan	Inkomen (€)	Afwijking van de mediaan
Voeding hond	251-500	< 2.000 < 2.000 8.000-10.000	± 50% besteedt minder dan 250 euro 26%-33% besteedt meer dan 500 euro 45% besteedt meer dan 500 euro
Voeding kat	101-250	1.000-8.000	37%-56% besteedt meer dan 250 euro
Snacks hond	51-100	< 2.000 4.000-6.000	± 45% besteedt minder dan 50 euro ± 45% besteedt meer dan 100 euro
Snacks kat	1-50	6.000-8.000	42%-50% geeft 0 euro uit
Middelen hond	51-100	< 2.000	10%-20% geeft 0 euro uit
Middelen kat	1-50	< 2.000	10%-20% geeft 0 euro uit
Speelgoed hond	1-50	1.000-8.000	± 40% geeft meer uit dan 50 euro

Uitgaven aan diensten

Trendpanel Gezelschapsdieren heeft de Nederlandse huisdiereigenaar gevraagd naar uitgaven aan huisdierendiensten in de maanden januari 2022 tot en met januari 2023. Er is gevraagd naar de uitgaven voor dierenartskosten, gedragstrainingen, sport en ontspanning, shows, pensions en dagopvang, uitlaatservice en huisdierverzekering. Het trimmen is niet in de vragenlijst opgenomen. De dierenartskosten en huisdierverzekeringen worden hieronder beschreven.

Huisdierendiensten

Er is wereldwijd een groeiende vraag naar huisdierendiensten, zoals veterinaire diensten, verzekeringen en trimmen. PETS International heeft -in samenwerking met Yummypets- in 2022 onderzoek gedaan naar de vraag van welke diensten het meest gebruik wordt gemaakt. De enquête werd gehouden onder 1.572 huisdiereigenaren in Canada, Frankrijk, het Verenigd Koninkrijk en de Verenigde Staten. Daaruit bleek dat 63% van de respondenten gebruik maakt van huisdierendiensten. Daarvan bezoekt 67% de dierenarts met het huisdier, 60% laat het dier trimmen en 37% heeft het dier verzekerd.

Een andere dienst is het verzorgen van huisdieren tijdens vakanties of wanneer eigenaren aan het werk zijn. Van

de respondenten gaf 27% aan hiervan de afgelopen zes maanden gebruik te hebben gemaakt. Daarnaast zijn er vragen gesteld over de uitgaven aan deze huisdierendiensten. Het bleek dat 48% van de respondenten per maand tussen de 50 en 100 euro uitgeeft en ondanks de huidige inflatiedruk denkt de meerderheid (69%) dat ze hetzelfde bedrag als nu zal blijven uitgeven aan deze diensten^{2,16}.

Dierenartskosten

De wereldwijde markt voor veterinaire dienstverlening werd in 2022 gewaardeerd op 74 miljard euro en zal naar verwachting tot 2030 jaarlijks groeien met een percentage van 5,8%. De markt wordt voornamelijk gedreven door de stijgende populatie van gezelschapsdieren in combinatie met een groeiend bewustzijn over dierenge-

zondheidszorg. In de Verenigde Staten wordt bewustzijn over veterinaire gezondheidszorg gestimuleerd door evenementen zoals de National Pet Week. Samen met strenge(re) regelgeving om dierziekten te voorkomen, zorgt dit waarschijnlijk voor een groei van de markt^{2,17}.

Tijdens een ander onderzoek in 2023 hebben PETS International en Yummypets onder andere meer inzicht gekregen in het aantal dierenartsbezoeken van de respondenten. De meeste honden- en katteneigenaren (75%) hebben in de afgelopen twaalf maanden een bezoek gebracht aan de dierenarts (N=1.412). Gemiddeld bezoekt bijna de helft van de eigenaren hun dierenarts twee tot vijf keer per jaar. Dit geldt met name voor Canada en de leeftijdscategorie 25 tot 34 jaar. Hoe-

wel 76% van de huisdiereigenaren diergeneeskundige zorg te duur vindt, wil 90% wel dat de dierenarts tijdens het consult voldoende tijd besteedt aan hun huisdier^{2.18}.

Dierenartsen in Nederland

In Nederland is volgens het CBS in de afgelopen vijf jaar het aantal bedrijven met als hoofdactiviteit 'veterinaire dienstverlening' flink gegroeid: van 2.295 bedrijven in 2017 tot 2.780 in 2022 (+21,1%). Tegelijkertijd nam het aantal vestigingen in deze periode toe van 2.545 naar 3.350 (+31,6%). Volgens de cijfers van het CBS bedroeg de brancheomzet van dierenartspraktijken in 2020 1,3 miljard euro (exclusief BTW); dat is een groei van 22,4% over de periode van 2018 tot 2020. Over de afgelopen tien jaar is de omzet met ruim 65% gestegen^{2.19}.

Humanisering en hogere tarieven

Berenschot concludeert in een onder-

zoek naar de positie en rol van dierenartsen (2022) dat houders van gezelschapsdieren bereid zijn tot steeds grotere investeringen om hun dier gezond te houden en dat dierenartsen en huisdiereigenaren steeds vaker samen over de behandeling beslissen. Tegelijkertijd komen dierenartsen voor een dilemma te staan als eigenaren beperkte financiële middelen hebben en de rekening niet kunnen betalen. Dit levert risico's voor dierenwelzijn op, zeker nu de tarieven stijgen^{2.20}. Dierenartsen merken dat er steeds meer een tweedeling ontstaat tussen mensen die tot het uiterste willen en kunnen gaan en mensen die zich beperken tot de basale zorg voor hun huisdier^{2.21}. Daarnaast kan humanisering en een sterke band met het dier zorgen voor druk om onnodig door te behandelen^{2.20}.

Dierenartskosten per dier

Tijdens het Trendpanelonderzoek van 2022/2023 hebben in totaal 769 hon-

deneigenaren en 197 katteneigenaren aangegeven hoeveel ze de afgelopen twaalf maanden aan de dierenarts hebben uitgegeven. De centrummaat ligt voor zowel de hond als de kat in de categorie 101 tot 250 euro per jaar. Op het gebied van dierenartskosten in Nederland zijn er tussen honden- en katteneigenaren niet veel verschillen. Van de hondeneigenaren geeft 45% meer dan 250 euro uit (meer dan de mediaan), terwijl dat bij katteneigenaren 40% is. Verder geeft 11% van de hondeneigenaren meer dan 1.000 euro uit, tegenover 5% van de katteneigenaren. Het is opvallend dat 15% van de katteneigenaren aangeeft de afgelopen twaalf maanden geen uitgaven aan de dierenarts te hebben gehad, terwijl slechts 5% van de hondeneigenaren dit zegt.

De kosten die eigenaren bij de dierenarts maken, zijn niet eenduidig aan te geven. De jaarlijkse dierenartskosten bedragen volgens het Nibud gemiddeld 160 euro voor een hond en 120 euro voor een kat. Uit een onderzoek van de verzekeringsmaatschappij Figo Pet Nederland (voorheen Petplan) blijken deze bedragen veel hoger te liggen.

Dit heeft te maken met het feit dat deze gegevens uitsluitend de eerste twee levensjaren van een hond/kat betreffen. Pups kosten over het algemeen meer dan volwassen honden, aangezien ze in het eerste levensjaar onder andere meer dierenartsbezoeken nodig hebben. Veel eigenaren denken dat hun dier pas op latere leeftijd zorg nodig heeft, maar de gegevens van de verzekeringsmaatschappij maken duidelijk dat dit niet waar is.

Van de hondeneigenaren die verzekerd zijn bij Figo Pet, declareerde 84%

UITGAVENPATRONEN

in de eerste twee levensjaren van het dier gemiddeld 1.249 euro aan dierenartskosten. Dat is soms al meer dan de aanschafprijs van een hond. Bij 75% van de katteneigenaren zag Figo Pet in de eerste twee levensjaren een gemiddelde declaratie van 637 euro aan dierenartskosten^{2,22}. Deze uitgaven zijn hoger dan die uit het onderzoek van Trendpanel Gezelschapsdieren en het Nibud. Zoals eerder aangegeven komt dit doordat de gegevens van Figo Pet

aan de dierenarts. Volgens een onderzoek van Berenschot gaan eigenaren van verzekerde dieren namelijk gemiddeld 53% vaker naar de dierenarts, in vergelijking met niet-verzekerde dieren. Daarnaast besteden ze 80% meer aan medische behandelingen^{2,20}.

Huisdierenverzekering

De wereldwijde verkoop van huisdierenverzekeringen wordt momenteel geschat op ongeveer 7,8 miljard dollar

mende humanisatie van huisdieren. Aangezien huisdierenverzekeringen onder andere kosten voor het diagnosticeren en behandelen van ziekten vergoedt, is het aantal verzekeringsaankopen de afgelopen jaren toegenomen^{2,17}. Tegelijkertijd heeft maar 2,4% van de huisdiereigenaren een verzekering afgesloten in de VS^{2,23}.

Het percentage verzekerde huisdieren verschilt per land. Tijdens een onder-

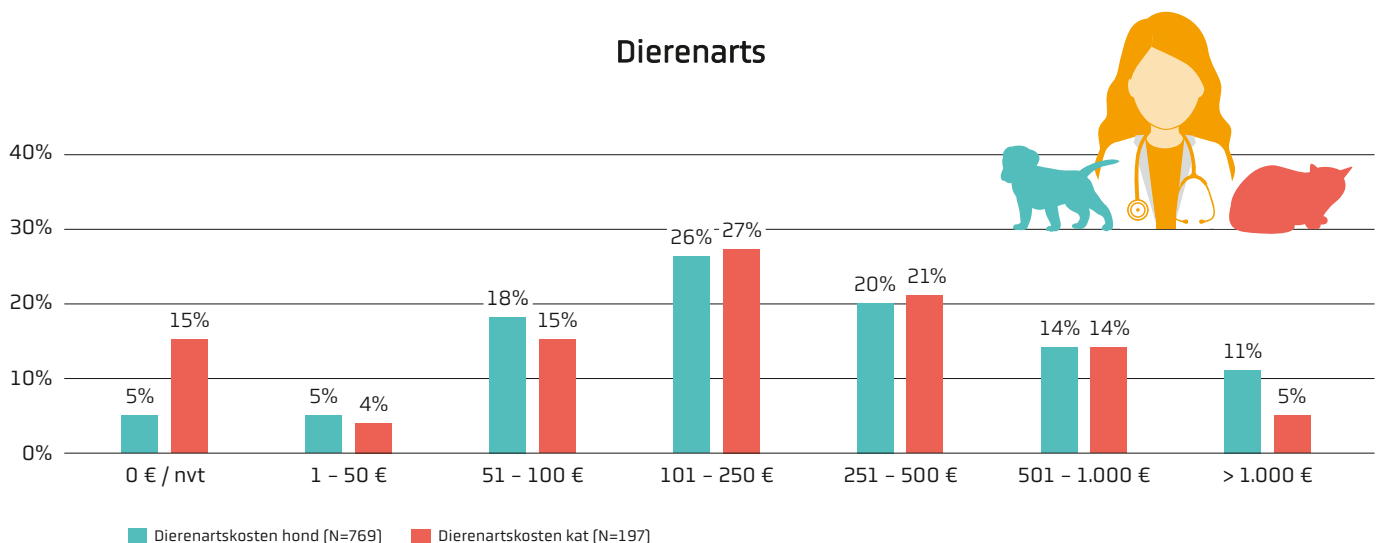
Toename huisdierenverzekeringen door meer dieren, stijgende kosten dierenarts en humanisatie

uitsluitend afkomstig zijn van de eerste twee levensjaren van de hond/kat. Verder is het onderzoek van Trendpanel een momentopname en bij het Nibud gaat het bij de uitgaven om een gemiddeld bedrag over de volledige levenscyclus van het dier. Een andere verklaring kan zijn dat, wanneer eigenaren verzekerd zijn, ze meer uitgeven

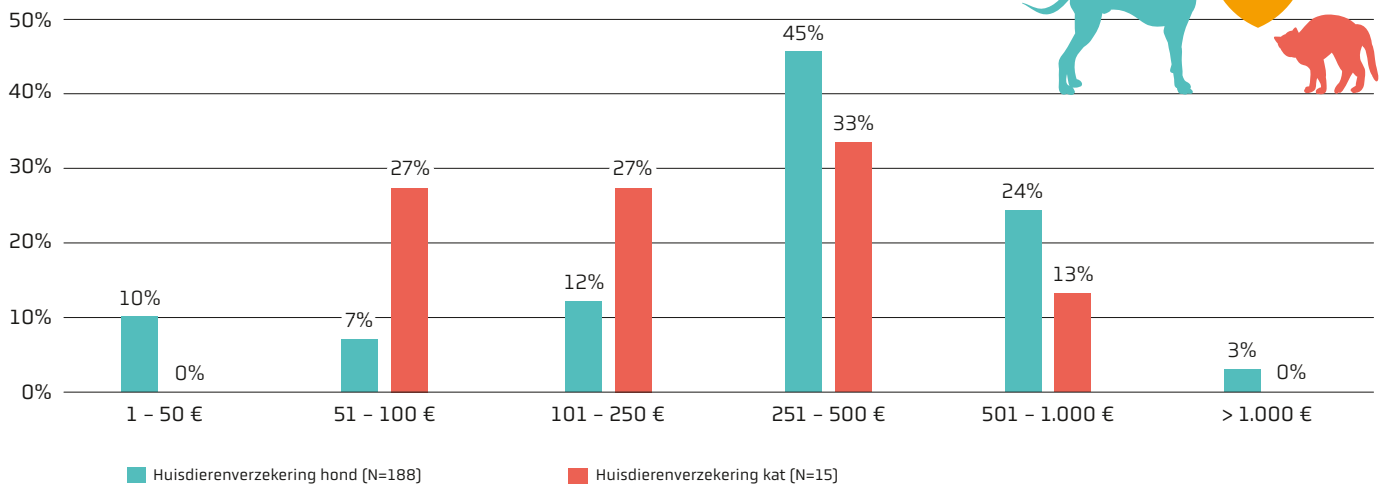
en zal naar verwachting stijgen met 11% tot een marktwaarde van 38,8 miljard dollar in 2030. Momenteel hebben huisdierenverzekeringen in de totale huisdierenmarkt een wereldwijd aandeel van 3% tot 4%. Deze markt groeit door de groeiende huisdierenpopulatie, de stijgende kosten voor diergeneeskundige zorg en de toene-

zoek van PETS International hebben 1.412 huisdiereigenaren uit Canada, Frankrijk, het Verenigd Koninkrijk en de Verenigde Staten een enquête ingevuld. Gemiddeld blijkt 28% van de eigenaren een huisdierenverzekering te hebben. De Engelsen scoren het hoogst, de Franse en Amerikaanse eigenaren het laagst^{2,18}. In Zweden is

Dierenarts

Huisdierenverzekering

90% van de honden en 50% van de katten verzekerd. Volgens VIN News is deze hoge penetratiegraad niet het gevolg van overheidsbeleid, maar van het feit dat veel Zweedse eigenaren vrijwillig willen betalen voor een huisdierenverzekering. Huisdieren worden in Zweden behandeld als familieleden en de aandacht voor dierenwelzijn is hoog^{2,24}.

Ook in Nederland is onderzocht hoeveel huisdieren-eigenaren een huisdierenverzekering hebben afgesloten. Tijdens een onderzoek van Radar is aan meer dan 11.000 eigenaren de vraag gesteld of ze een verzekering voor hun huisdier hebben afgesloten. Het bleek dat 24% een verzekering heeft. Van degenen die geen verzekering hebben, gaf 47% als reden de financiële risico's zelf te kunnen dragen. Daarnaast vond 42% de premie te hoog^{2,25}.

Trendpanel Gezelschapsdieren heeft over de huisdierenverzekeringen ook een vraag opgenomen in de enquête. In totaal hebben 757 hondeneigenaren en 190 katteneigenaren antwoord

gegeven op de vraag hoeveel ze de afgelopen twaalf maanden aan een huisdierenverzekering hebben uitgegeven. 25% van de hondeneigenaren heeft een verzekering voor hun dier, wat overeenkomt met het onderzoek van Radar. Daarentegen heeft slechts 8% van de katteneigenaren een verzekering. Ook in Nederland lijkt het aantal verzekerde huisdieren te stijgen. De 4% die de ABN-AMRO noemt in 2022, lijkt inmiddels achterhaald^{2,21}. Van de 188 hondeneigenaren en 15 katteneigenaren die hun dieren hebben verzekerd, geeft 45% van de hondeneigenaren aan de afgelopen twaalf maanden tussen de 251 en 500 euro te hebben besteed aan een verzekering, tegenover 33% van de katteneigenaren. Het aantal respondenten dat hun kat heeft verzekerd (N=15) is echter te laag om dit percentage (33%) betrouwbaar te noemen.

Significante verbanden

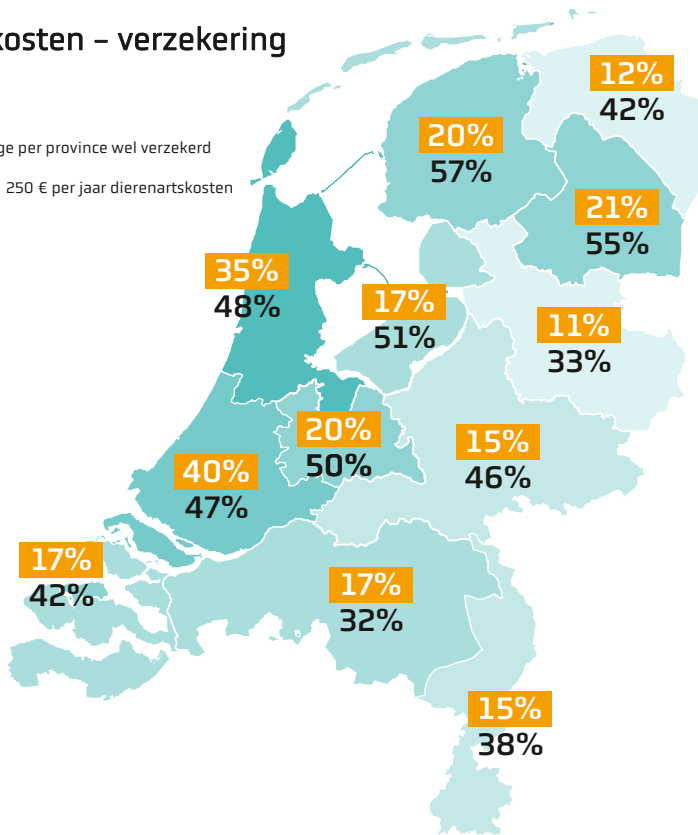
Enkele socio-demografische factoren, zoals provincie, woongebied en huishouden, lijken verband te houden met de dierenartskosten en de huisdieren-

verzekeringen. Er zijn geen significante verbanden aangetoond tussen leeftijd en uitgaven voor verzekeringen, in tegenstelling tot uitgaven bij producten.

Dierenartskosten – verzekering

12% Percentage per provincie wel verzekerd
42% Meer dan 250 € per jaar dierenartskosten

op de dierenartskosten, maar laag op de verzekeringen. De verwachting dat hogere dierenartskosten tot meer verzekerde huisdieren leiden, lijkt bij deze provincies niet uit te komen. Voor verzekeringsmaatschappijen kan verder onderzoek helpen om hier meer zicht op de krijgen, zodat potentiële klanten bewust kunnen worden gemaakt van de mogelijke financiële voordelen van verzekeren.

Woongebied

Verder blijkt er een significant verband te zijn tussen woongebied en het aantal verzekerde huisdieren:

- Buiten de bebouwde kom (N=142) is 11% van de dieren niet verzekerd.
- In dorpen (N=504) is dat 10%.
- In steden (N=333) is 16% niet verzekerd.

Provincie

- Er is een significant verband tussen de provincies en het aantal verzekerden. In Noord-Holland (35%) en Zuid-Holland (40%) zijn procentueel meer verzekerde dieren dan in de overige provincies. In Groningen (12%) en Overijssel (11%) zijn procentueel de minste dieren verzekerd. Het kan zijn dat het lage aantal re-

spondenten het beeld wat verstoort.

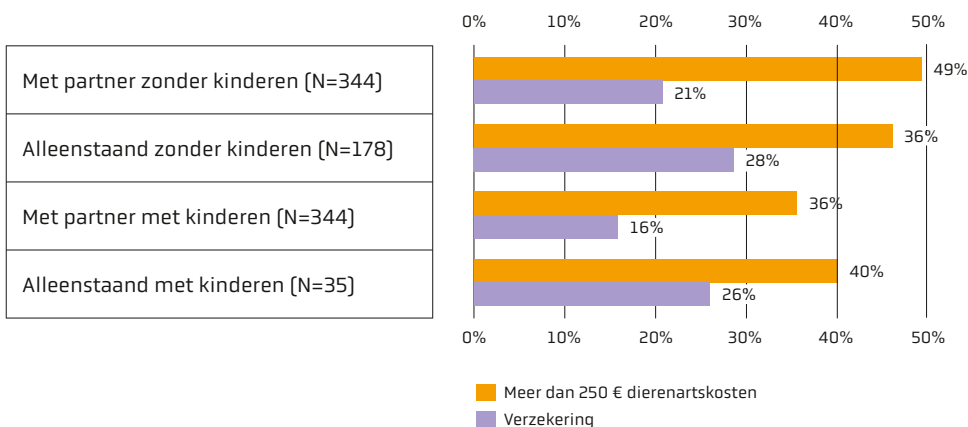
- Verder is er een significant verband tussen de provincies en de dierenartskosten. Opnieuw scoren Noord-Holland en Zuid-Holland hoog als het gaat om hoge uitgaven bij de dierenarts (resp. 48% en 47%; boven de mediaan 101-250 euro).
- Opvallend is dat Drenthe, Friesland, Flevoland en Utrecht hoog scoren

Huishouden

Ook de huishoudsamenstelling toont significante verbanden met de uitgaven aan de dierenarts en verzekeringen:

- Huishoudens zonder kinderen geven meer geld uit aan de dierenarts.
- Alleenstaanden hebben procentueel meer dieren verzekerd. ●

Huishouden – uitgaven

Aankoopkanalen

De huisdierensector groeit snel in de totale e-commerce industrie. Wereldwijd zal deze markt in 2027 een waarde bereiken van 82 miljard euro; een groei van 12,5% ten opzichte van 2020. In Europa is de waarde 36 miljard euro.

Bijna een derde van de wereldwijde verkoop van huisdierproducten zal volgens Ecommerce News omstreeks 2026 via e-commerce verlopen. Dat is hoger dan de 15-17% die wordt verwacht voor de totale retailmarkt. De groei in online verkoop van huisdierproducten wordt veroorzaakt door het toenemende aantal huisdieren wereld-

wijd, de stijgende vraag naar voeding en verzorgingsproducten en de toenemende beschikbaarheid van online-producten voor huisdieren^{2,26}. Hieronder staat een overzicht van de Nederlandse situatie.

Tijdens de coronapandemie groeide in de eerste helft van 2021 het aantal

webwinkels in Nederland met 17%. In 2022 zwakte de groei, over een heel jaar gezien, af naar 4,1%. De jaarlijkse groei van webwinkels is het grootst bij het algemene assortiment (+32,3%), huis- en tuinartikelen (+26,7%) en voeding- en drogistwaren (+25,6%). Het aantal fysieke winkels is dat jaar tijd met 1.600 gedaald.^{2,31}

Stand per 1 januari 2023 (Nederland)

96% van alle Nederlanders heeft toegang tot internet (hoogste percentage van de wereld)^{2,34}

12% van de totale retailomzet in Nederland wordt online gekocht^{2,27}. Het aantal aankopen steeg met 5%, maar het gemiddelde bedrag per aankoop steeg met 15%
+9%: groei van de online retailomzet in 2022 (waarde: 33,3 miljard); een groei van +300% vanaf 2015^{2,28}
+49%: groei van online service-aankopen (zoals tickets, reizen en verzekeringen) ten opzichte van 2022^{2,29}

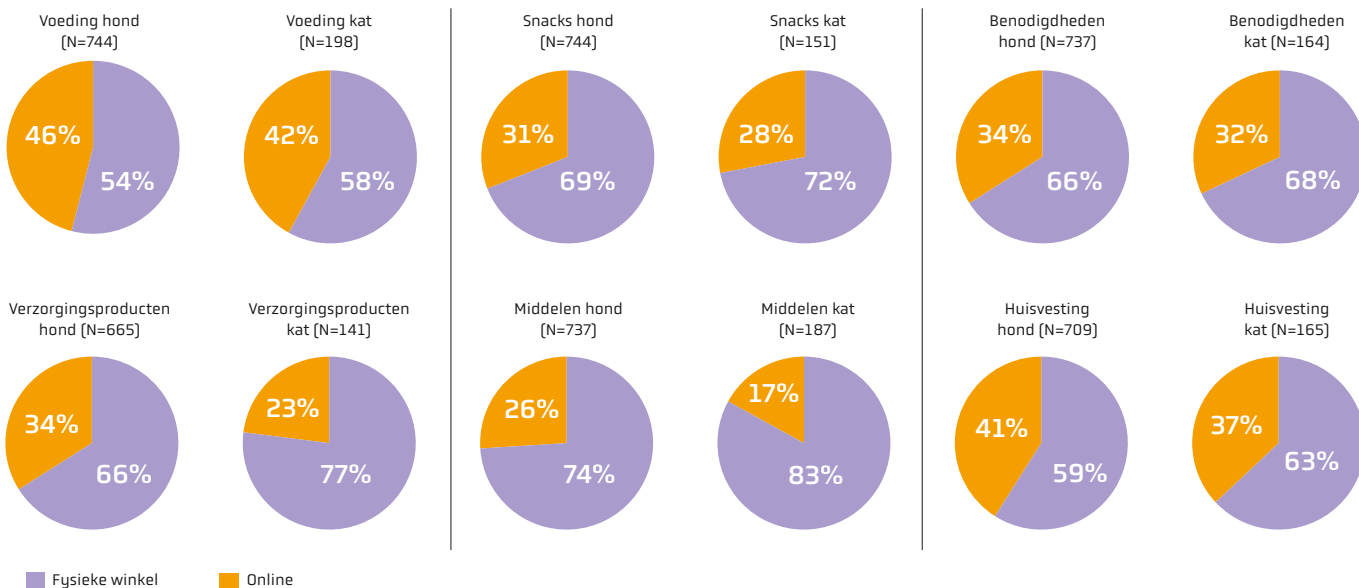
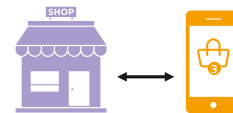
33% van de totale omzet aan huisdierproducten wordt momenteel in Nederland online gekocht (Trendpanel Gezelschapsdieren). Wereldwijd wordt dit percentage pas in 2026 verwacht^{2,27}

84.100 webwinkels in Nederland; 4% meer dan een jaar eerder
82.100 fysieke winkels in Nederland (1-1-2023)
-1.600: daling aantal fysieke winkels in 2022
+4,1% stijging van het aantal webwinkels in 2022^{2,30}

UITGAVENPATRONEN

Aankopen fysieke winkel t.o.v. online

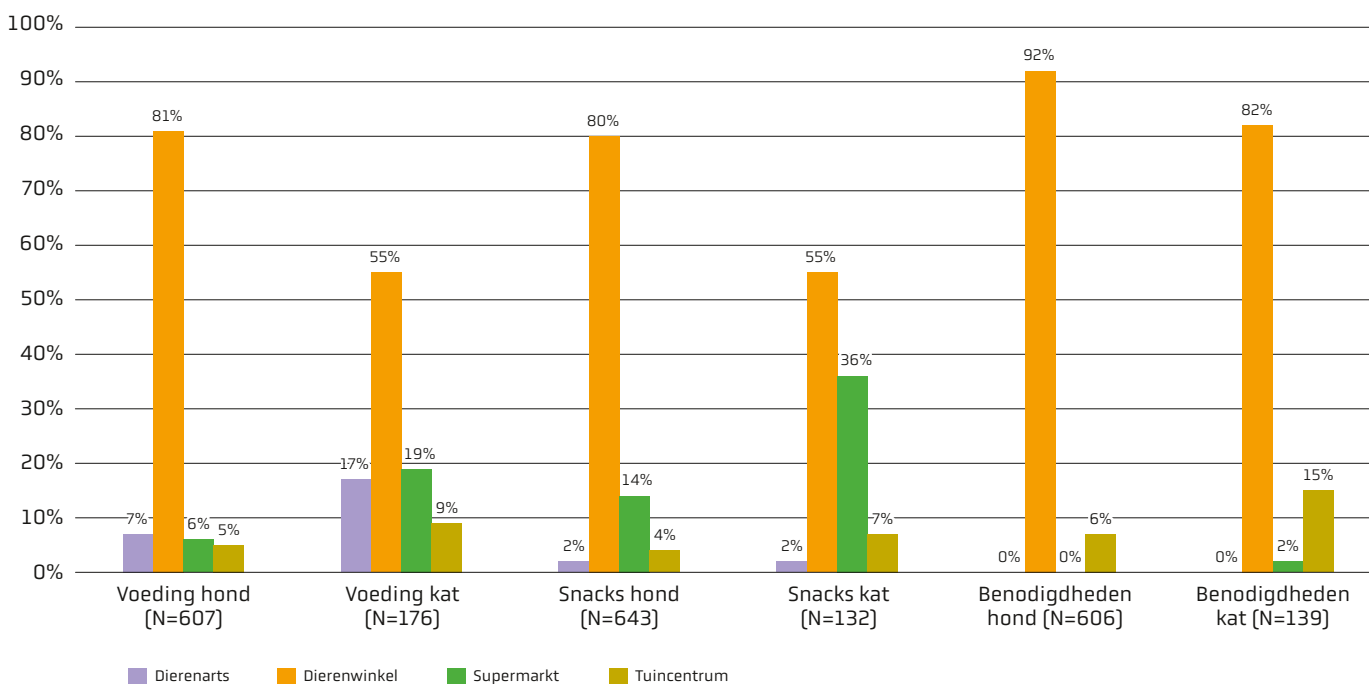

Cor Molenaar, hoogleraar e-marketing aan de Erasmus Universiteit, plaatst een kanttekening bij de groei van het aantal webwinkels: "Veel mensen zijn tijdens de coronapandemie webwinkels be-

gonnen. Het vergt veel inspanning om daaruit een inkomen te halen en dus zijn veel webwinkels inmiddels 'slappend'. Ze staan wel ingeschreven bij de KvK, maar ze zijn niet echt actief."^{11 2,32}

Van oudsher telt Nederland te veel fysieke winkels, volgens senior-adviseur retail Martijn Exterkate. In de jaren 90 zijn veel winkelcentra uitgebreid en nu zien we daar een correctie op. Bo-

Fysieke aankoopkanalen

vendien hebben winkeliers moeite om de hoge energiekosten en huur van de afgelopen twee jaar te kunnen dekken. Toch is de toekomst aan de fysieke winkels, volgens retailspecialist Hans van Tellingen. Hij noemt 'online geen verdienmodel op zich, maar een mooi aanvullend distributiemodel'. De onlineverkoop bedraagt 12% van de totale retailomzet en zal niet verder stijgen dan 15 tot 17%.^{2,33}

Onlineverkoop in de huisdierensector

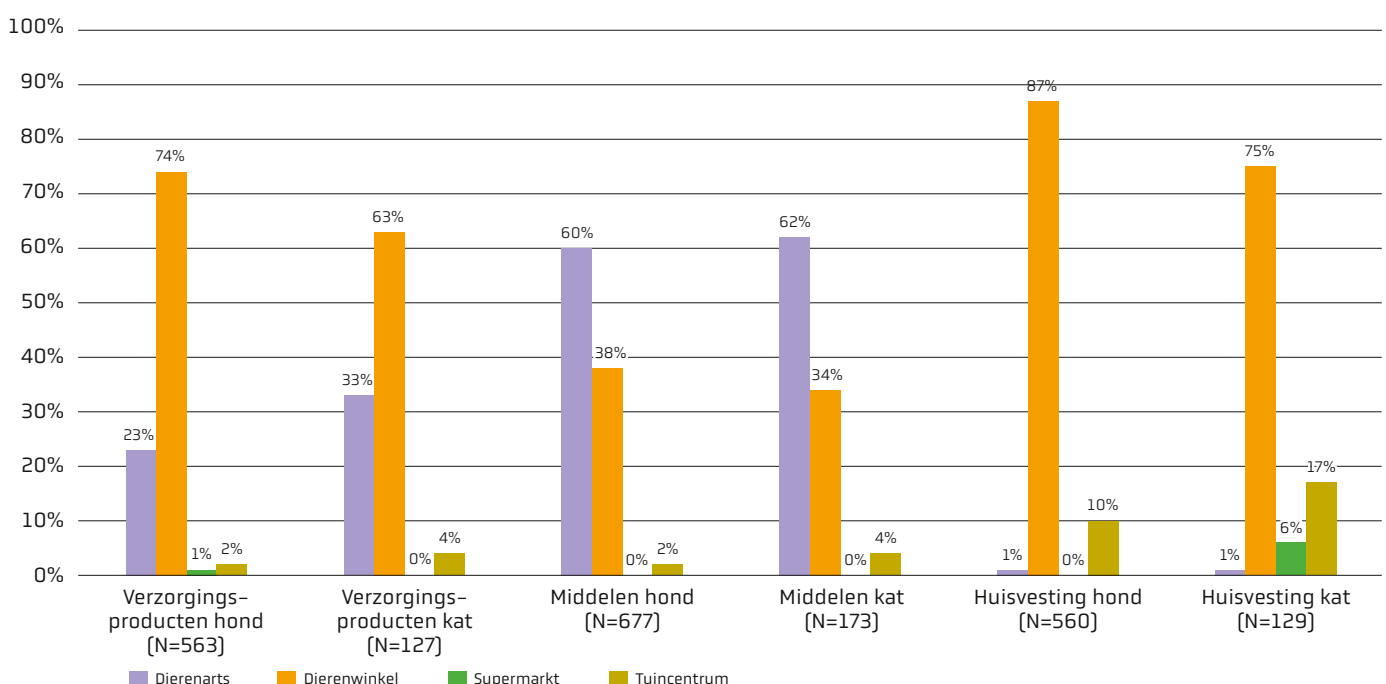
In de huisdierensector lijkt de situatie anders te zijn. Het aandeel van de onlineverkoop zal, zoals reeds is vermeld, stijgen naar 33% in 2026. Het onderzoek van Trendpanel Gezelschapsdieren (2023) laat zien dat de onlineaankopen van huisdierproducten in Nederland dit percentage nu al overtreffen. De onlineaankopen van huisdierproducten variëren van 17 tot 46%. Nederlanders zijn niet alleen actief op het internet (96% heeft inter-

net), maar ze kopen ook veel producten voor huisdieren online. De voeding scoort hoog met 46% voor honden en 42% voor katten gevolgd door de huisvesting met 41% voor honden en 37% voor katten. Dit komt overeen met het onderzoek van Just Food dat aangeeft dat er sterke argumenten zijn voor het online kopen van voeding. De voedingsproducten zijn volumineus en zwaar en de consument heeft geen baat bij een winkelervaring^{2,35}. Uiteraard geldt dit niet bij vragen over voeding. Ook huisvestingsproducten worden meer online dan offline gekocht; het is onduidelijk of daarvoor dezelfde motieven gelden als voor voeding. De middelen en verzorgingsproducten worden veelal via fysieke aankoopkanalen gekocht (74% voor honden en 83% voor katten). Voor alle producten geldt dat het aankooppercentage in fysieke winkels hoger is dan online.

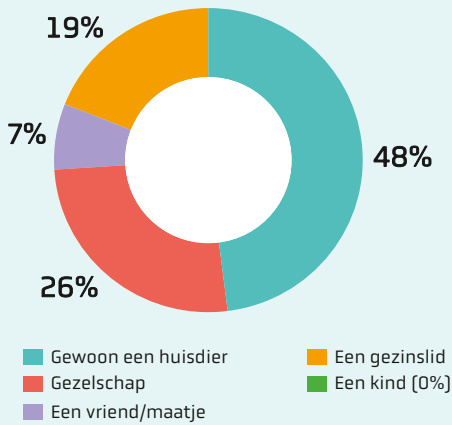
Bij de fysieke aankoopkanalen valt op dat de dierenwinkel het favoriete aan-

koopkanaal is voor alle productgroepen, met uitzondering van middelen tegen wormen, vlooien en teken. Die worden fysiek het meest bij de dierenarts gekocht: 83% voor katten en 74% voor honden. Ook de verzorgingsproducten voor de kat worden fysiek het meest bij de dierenarts gekocht (57%). Kattensnacks (45%) worden vooral in de supermarkt gekocht. Bij honden ligt dit percentage beduidend lager (15%). De aankoop van kattenvoeding is verdeeld over meerdere aankoopkanalen, terwijl dat voor honden vooral in de dierenwinkel gebeurt (66%). ●

Fysieke aankoopkanalen

Band met het dier

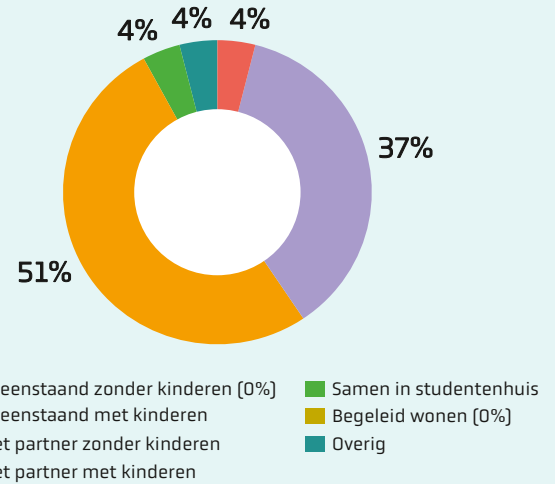

Ondergemiddelde Mens-dierrelatie

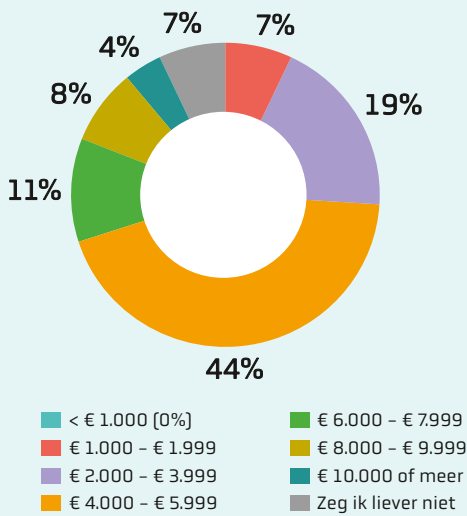

Generatie:
Xennial
1971 tot 1985

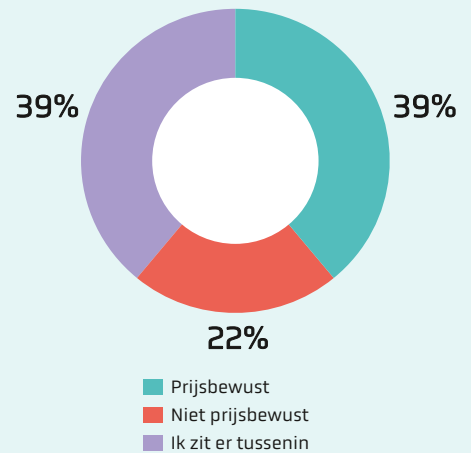
Huishouden

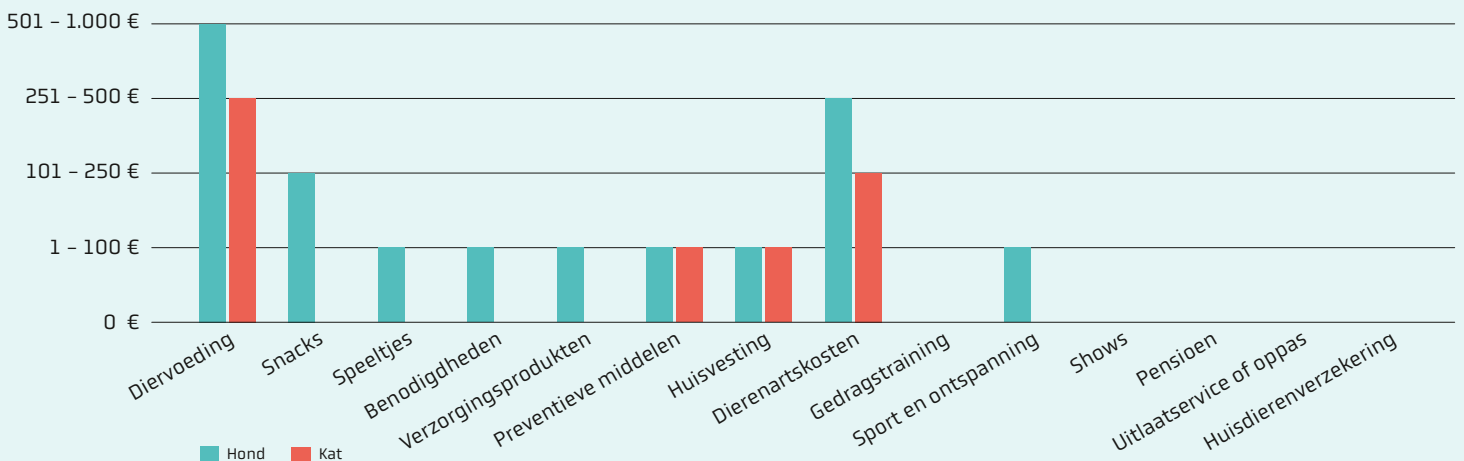
Inkomen

Prijsbewustzijn

Uitgaven per product of dienst per jaar

De onder- en bovengemiddelde mens-dierrelatie tegenover elkaar

Infographics 1 en 2 geven inzicht in de band tussen eigenaar en dier in relatie tot de uitgavenpatronen en demografische gegevens zoals leeftijd (generatie), huishoudsamenstelling, inkomensniveau en prijsbewustzijn.

De opvallendste resultaten zijn:

- Eigenaren met een bovengemiddelde mens-dierrelatie beschouwen hun huisdier(en) als 'een gezinslid', terwijl eigenaren met een ondergemiddelde mens-dierrelatie hun huisdier(en) zien

als 'gewoon een huisdier'.

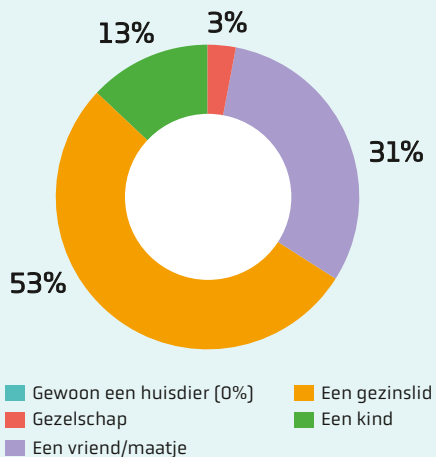
- Huishoudens zonder kinderen hebben een sterkere mens-dierrelatie dan huishoudens met kinderen.
- Eigenaren met een bovengemiddelde mens-dierrelatie hebben over het alge-

Bovengemiddelde Mens-dierrelatie

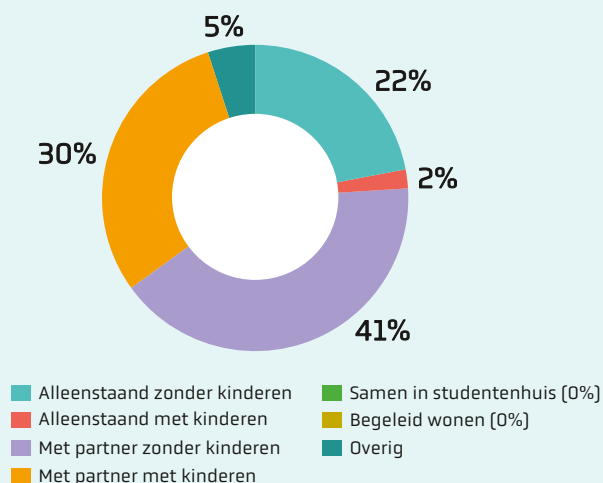

Generatie:
Xennial
1971 tot 1985

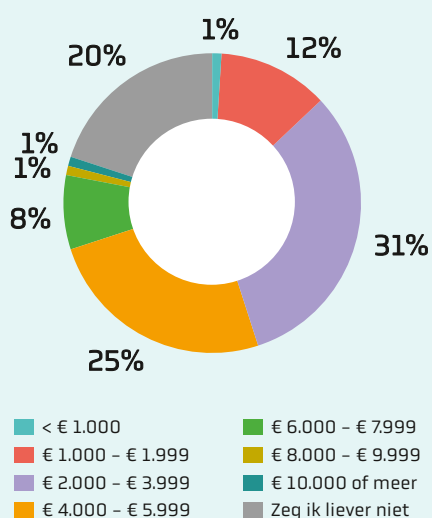
Band met het dier

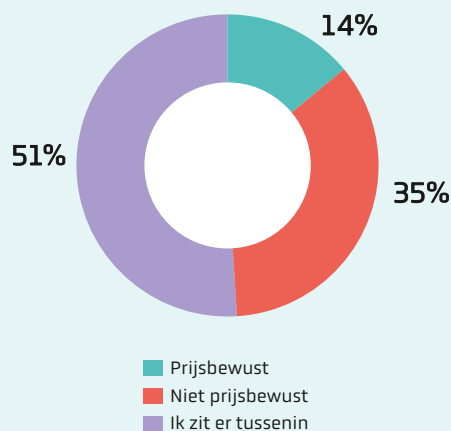
Huishouden

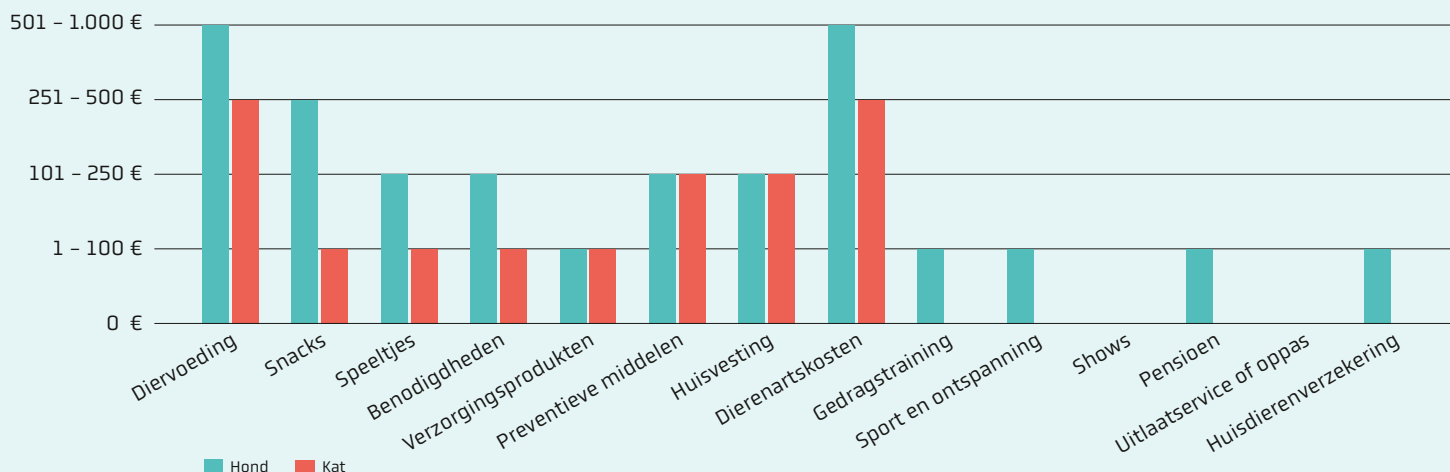
Inkomen

Prijsbewustzijn

Uitgaven per product of dienst per jaar

meen een lager netto-gezinsinkomen, dan eigenaren met een ondergemiddelde mens-dierrelatie.

- Eigenaren met een bovengemiddelde mens-dierrelatie zijn prijsbewuster (39%), dan eigenaren met een ondergemiddelde mens-dierrelatie (14%).

- Ondanks het lagere netto-gezinsinkomen geven eigenaren met een bovengemiddelde mens-dierrelatie meer uit aan hun huisdier, dan eigenaren met een ondergemiddelde mens-dierrelatie.
- De leeftijd van huisdiereigenaren beïnvloedt de mens-dierrelatie niet. In beide

groepen komt dezelfde generatie het meeste voor.

Deze bevindingen laten zien dat de relatie tussen mens en dier complex is. Daarnaast kan deze relatie invloed hebben op de financiële keuzes en uitgavenpatronen.

Besparen op ons huisdier?

In de enquête zijn ook enkele vragen opgenomen over algemene bezuinigingen en over bezuinigingen die het huisdier betreffen. Op deze manier heeft Trendpanel Gezelschapsdieren in beeld kunnen brengen welke invloed bijvoorbeeld de energiecrisis en de hoge inflatie op de uitgaven aan het huisdier hebben gehad.

De Nederlandse economie

Het jaar 2022 was het eerste jaar dat grotendeels vrij is geweest van de coronamaatregelen. In dit jaar is de Nederlandse economie met 4,5% gegroeid. De economische ontwikkelingen werden echter verstoord door de oorlog in Oekraïne, waardoor Nederland te maken kreeg met een energiecrisis. Sinds het najaar van 2021 zijn de energieprijzen ongekend hard gestegen, wat voor de hoogste inflatie sinds de jaren zeventig heeft gezorgd^{3.1}. De consument heeft deze inflatie ervaren door prijsstijgingen van voedsel, energie en brandstof. In de laatste maanden van 2022 werd er volop gespeculeerd over een naderende recessie: er werd namelijk verwacht dat de economische groei zou afzakken, maar uiteindelijk was er toch een bescheiden economische groei te zien.

De huisdiereigenaar en bezuinigen

Toch geeft de Recessie Monitor aan dat Nederlanders hun bestedingspatroon eind 2022 hebben aangepast en grote uitgaven hebben tegengehouden: 62% van de respondenten geeft minder uit, 11% heeft dit (nog) niet gedaan en 26% blijft neutraal^{3.2}. Wat betekent dit voor uitgaven aan huisdiereigenaren? Zoals eerder beschreven in deze monitor zorgen meer huisdieren, meer aandacht voor dierengezondheidszorg, humanisering en de vraag naar producten van hogere kwaliteit voor een stijging van de economische waarde van de huisdierensector.

De vraag is echter of eigenaren nog steeds bereid zijn alle kosten voor hun huisdier(en) te dragen en tot hoever ze daarin willen gaan. Sommigen bespa-

ren op hun huisdier(en), terwijl anderen op zichzelf bezuinigen.

Hoe bezuinigt de huisdiereigenaar?

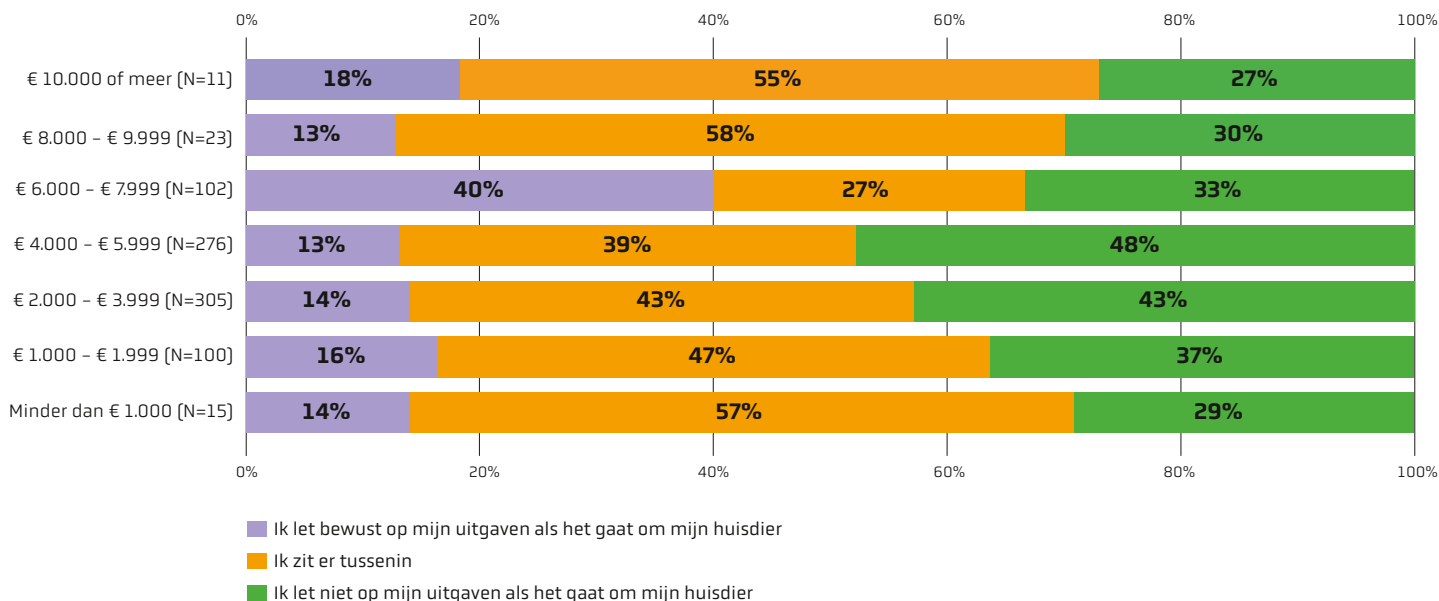
Tijdens het Trendpanelonderzoek is aan de respondenten gevraagd waarop ze bezuinigen. De meerderheid (80%) geeft aan de verwarming lager of uit te zetten. Met name de inkomensgroepen 2.000-6.000 bezuinigt op deze manier. Uit een onderzoek van Ipsos (uitgevoerd van 24 tot en met 28 november 2022) blijkt dat 48% van de huishoudens dit doet^{3.3}. Vooral bij de lagere- en middeninkomens wordt deze besparingsmethode veel toegepast.

Daarnaast geeft 72% van de Trendpanel-respondenten aan te bezuinigen op de dagelijkse boodschappen. Een vergelijkbaar onderzoek door Marktfe-

Bezuinigingen

Bewust besparen – inkomen

fect laat zien dat 80% het bestedingspatroon heeft aangepast op dit gebied. Verder laat dit onderzoek zien dat mensen geneigd zijn ongezondere producten te kopen, omdat deze meestal minder kosten. Daarnaast houden ze aanbiedingen scherper in de gaten^{3,2}.

Verder blijkt dat 46% van de onderzochte huisdiereigenaren minder vaak dagjes weggaat of minder geld aan de bioscoop of uit eten besteedt. Het CBS geeft aan dat in het vierde kwartaal van 2022 de omzet in de horeca nagenoeg gelijk is gebleven en dat die van de logiesverstrekkers daalde met 3,3% ten opzichte van een kwartaal eerder^{3,4}. In het eerste kwartaal van 2023 zijn deze omzetten echter weer gestegen^{3,5}. De resultaten van Trendpanel Gezelschapsdieren tonen geen grote verschillen in bezuinigingen tussen de diverse inkomensgroepen op dit gebied. Het eerdergenoemde onderzoek van Markeffect laat zien dat er op kleding wordt bespaard, wat

het onderzoek van Trendpanel ook bevestigt.

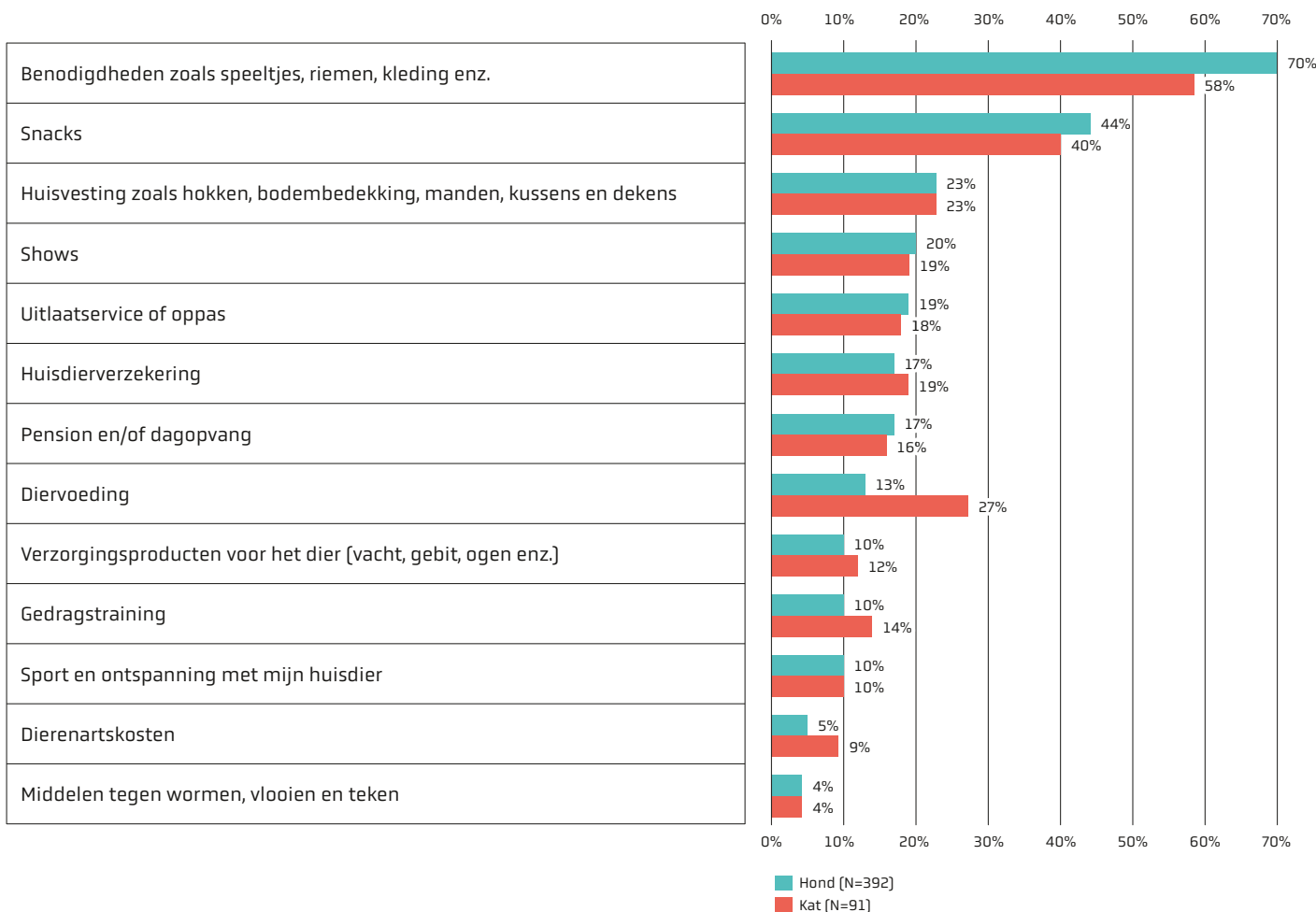
Is er bespaard op huisdieren?

Trendpanel Gezelschapsdieren heeft gevraagd hoe bewust huisdiereigenaren in het algemeen omgaan met de uitgaven aan hun huisdier(en). Hiervan geeft 16% aan bewust te letten op de uitgaven en 32% let hier niet op; 52% neemt hier een middenpositie in. Daarnaast is naar het nettogeïnsinkomen gevraagd om vast te kunnen stellen of er een verschil is tussen de lagere- en hogere inkomens. Opvallend is dat in de inkomensgroep van 6.000 tot 7.999 euro 40% bewust let op de uitgaven voor het dier, tegenover 13 tot 18% bij de overige inkomensgroepen. In de inkomensgroepen 2.000-3.999 en 4.000-5.999 euro let men het minst bewust op de uitgaven aan het huisdier (respectievelijk 43% en 48%). De laagste en hoogste inkomensgroepen verschillen niet van elkaar in het bewust omgaan met uitgaven voor huisdieren.

Waarop is bespaard?

Aan de huisdiereigenaren (N=1.011) is gevraagd of ze rekening proberen te houden met de uitgaven aan hun huisdier nu de prijzen stijgen. Daarvan gaf 50% van de hondeneigenaren (N=778) en 46% van de katteneigenaren (N=199) aan dit inderdaad te doen. Op de vervolgvraag (op welke uitgaven aan hun huisdier ze dan besparen) geeft de meerderheid aan dit voornamelijk te doen op de behoeftigheden (70% van de hondeneigenaren; 58% van de katteneigenaren) en het kopen van snacks (44% van de hondeneigenaren; 40% van de katteneigenaren). Van de overige producten en diensten liggen de percentages van honden- en katteneigenaren dicht bij elkaar. Het valt op dat 27% van de katteneigenaren aangeeft te besparen op diervoeding, tegenover 13% van de hondeneigenaren. Het minst besparen de huisdiereigenaren op dierenartskosten en middelen tegen wormen, vlooien en teken. De gezondheid van het dier staat kennelijk hoog in het

Bezuinigingen op uitgaven voor hond en kat

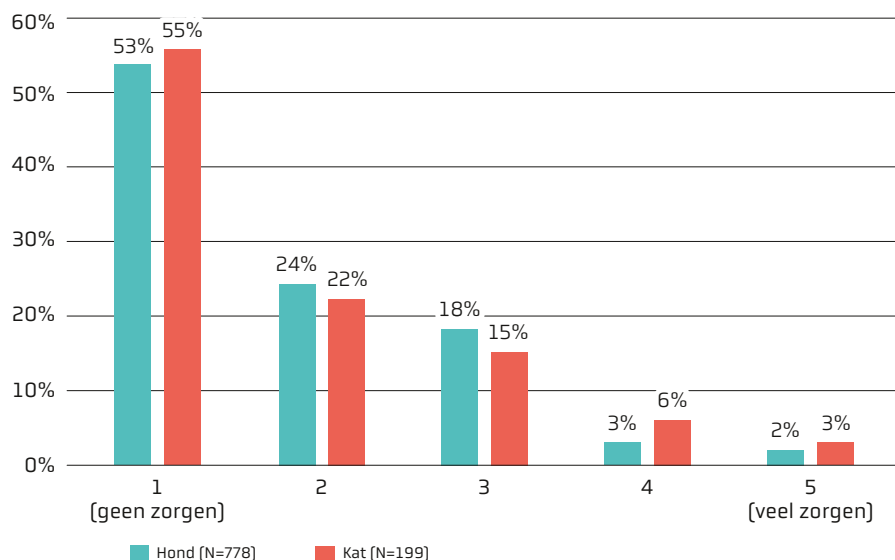

vaandel en daarop bezuinigt men minder snel.

Maakt de Nederlandse huisdiereigenaar zich zorgen?

Aansluitend is gevraagd of huisdiereigenaren zich zorgen maken over het kunnen blijven betalen van de kosten voor hun hond of kat. Meer dan de helft van de hondeneigenaren (respectievelijk 53% en 55%) maakt zich geen zorgen, terwijl slechts 2% van de hondeneigenaren en 3% van de katteneigenaren zich veel zorgen maakt. Er is weinig verschil te zien tussen hondeneigenaren en katteneigenaren. ●

Zorgen over betalen (zorg)kosten dier

Is de dierenarts echt onbetaalbaar geworden?

De media hebben in de afgelopen maanden bericht over de diergeneeskundige zorg die veel mensen niet meer kunnen betalen; dit leidt tot uitstel van zorg voor dieren die dat eigenlijk wel nodig hebben^{3,6}. Veelal resulteert dat in hogere kosten voor een behandeling of in euthanasie bij een dier dat uitbehandeld is. Dit komt doordat de eigenaar het niet meer kan betalen of doordat er geen acceptabele kans op succes meer is. Het is een drama voor de eigenaar en het dier, waarbij 'de verwijtende vinger' in de richting van de dierenarts gaat: het dier heeft toch recht op een behandeling?

Voor een groot deel van de huishouders is het dier een volwaardig lid van het gezin. Men heeft er veel voor over om zo goed mogelijk voor het dier te zorgen. In economisch slechte tijden is het huisdier het laatste waarop men bezuinigt. In de huidige periode, waarin mensen, als gevolg van de hoge inflatie, het zwaar hebben, eten ze liever zelf wat minder, dan dat de hond of kat hiervan de nadelen ondervindt^{3,7}.

De dierenarts een geldwolf?

Ook bij de dierenarts wordt men geconfronteerd met hogere prijzen. Vooral wanneer er spoedeisende hulp buiten de openingstijden van de reguliere dierenartsenpraktijk nodig is, zijn veel mensen aangewezen op speciale dierenziekenhuizen. Hier kunnen de kosten stijgen tot honderden en soms wel duizenden euro's voor onderzoek en behandeling^{3,8}. De laatste maanden hebben de media hier zoveel aandacht aan gegeven, dat er een negatief beeld van de dierenarts lijkt te ontstaan. De sociale media maken dierenartsen regelmatig uit voor 'geldwolven'. De eigenaren ervaren dat dieren-

artsen enorme bedragen in rekening brengen, zonder dat zij deze goed begrijpen. Echter, uit liefde voor het dier voelt men zich vaak gedwongen om er wel mee in te stemmen. Dit heeft onlangs zelfs tot Kamervragen geleid naar aanleiding van een uitzending van het programma Meldpunt over buitensporige dierenartsrekeningen^{3,9}. Maar is dit beeld wel correct? Zijn de prijzen van de dierenarts exorbitant gestegen en is de dierenarts daardoor onbetaalbaar geworden?

Prijsstijging bij de dierenarts lager dan de inflatie

In 2022 zijn de prijzen van consumptiegoederen en -diensten met gemiddeld 10% gestegen. Daarmee is de inflatie van 2022 de hoogste sinds 1975^{3,10}. Dit heeft uiteraard ook gevolgen voor de prijzen bij de dierenarts. Momenteel onderzoeken we de prijsontwikkeling van de diensten bij de eerstelijnsdierenartsenpraktijk. Uit de voorlopige resultaten blijkt dat de prijsstijging in 2022 voor de meeste diensten van de dierenarts onder de 10% blijft. De prijs voor een consult is met gemiddeld 6,9% gestegen, de

prijs voor een vaccinatie met gemiddeld 5,9% en de prijs voor de castratie van een kater met gemiddeld 6,3%. De dierenartskosten zijn wel gestegen, maar de prijsstijging is lager dan de inflatie over 2022.

De komst van de ketens heeft er sinds 2015 wel voor gezorgd dat de prijzen meer gingen stijgen dan voorheen, maar de voorlopige resultaten uit dit onderzoek laten ook zien dat de totale prijsstijging tussen 2017 en 2022 niet hoger is dan de inflatie over deze periode.

Meer uitgaven bij de dierenarts

Jaarlijks publiceert digiRedo een benchmarkrapport met daarbij een overzicht van de belangrijkste kengetallen die iets vertellen over de prestatie van de zelfstandige gezelschapsdierenpraktijk in Nederland. Uit de voorlopige cijfers van de benchmark 2022 blijkt dat het gemiddeld aantal klanten in de praktijk gelijk is gebleven. Dit is begrijpelijk, aangezien er tijdens de coronapandemie veel klanten zijn bijgekomen. Veel mensen hebben in deze periode een huisdier aan-

geschaft. Het aantal bezoeken per klant per jaar is in 2022 licht gedaald met 3% tot 4,7%. Dit zou een aanwijzing kunnen zijn voor uitgestelde zorg, maar dit wordt ook beïnvloed door het grote aantal jonge dieren, dat tijdens de pandemie is aangeschaft. Deze dieren hebben de intensieve zorg van hun eerste levensjaar achter de rug en zijn nu in de levensfase terecht gekomen waarin ze relatief weinig veterinaire zorg nodig hebben. Deze groep eigenaren zal dus minder vaak naar de dierenarts hoeven. De klanten die de dierenartsenpraktijk wel hebben bezocht zijn in 2022 meer gaan uitgeven. De gemiddelde uitgave per bezoek steeg met 8% tot 68,47 euro en de totale uitgave per jaar nam toe met 5% tot bijna 322 euro.

Deze benchmark wordt samengesteld uit data van in totaal 80 praktijken van uitsluitend zelfstandige ondernemers. Deze groep is daarmee niet representatief voor de gehele markt. De trend laat echter zien dat als er al sprake is van uitgestelde zorg bij deze praktijken, dit slechts voor een kleine groep eigenaren geldt. Medewerkers uit deze praktijken geven wel aan dat er in 2022 vaker over de gestegen prijzen gesproken werd, maar dat de klant hier in het algemeen begrip voor heeft, aangezien alles duurder is geworden.

De prijzen van de dierenarts zijn de afgelopen jaren inderdaad gestegen, maar deze stijging is niet groter dan de inflatie. De komst van de ketens heeft die-

renartsen wel bewuster gemaakt van de bedrijfsmatige kant van hun dienstverlening. Dat betekent dat er ze meer vanuit strategisch oogpunt naar de bedrijfsvoering, waarvan het prijsbeleid een onderdeel is, zijn gaan kijken. De kostenstijgingen en investeringen zullen daardoor ook sneller doorberekend worden in de verkoopprijs. Niet alleen is dat van belang voor de winstgevendheid van de praktijk, maar ook voor de kwaliteit van diergeneeskunde die men biedt, aangezien hierdoor ook meer investeringsruimte komt.

De discussie over de prijs wordt in de praktijken wel gevoerd tussen klant en dierenarts, maar is in veel gevallen niet van doorslaggevend belang voor het niet uitvoeren van een behandeling. De meeste eigenaren hebben begrip voor de prijs die de dierenarts rekent, zolang de zij de waarde ervaren die bij deze prijs hoort. Deze waarde hangt vooral af van de aandacht die het dier en de eigenaar krijgen, de tijd die genomen wordt om zaken toe te lichten en de nazorg die geleverd wordt. Zolang de zorg die eigenaar en dier ervaren in balans is met de prijs die ervoor gevraagd wordt, is er voor de klant geen reden tot klagen. Waarbij de eigenaar zich uiteraard bewust moet zijn van de kosten die het hebben van een huisdier met zich mee kan brengen. ●

Auteur:
René van den Bos

digiRedo
zichtbaar anders

Naam: René van den Bos
Werkzaam bij: digiRedo
Aantal jaar werkzaam in de branche: 26 jaar

Na 4 jaar gewerkt te hebben als dierenarts in de gezelschapsdierenpraktijk, ga ik in 2001 aan de slag op de International Marketing afdeling bij Intervet International. Deze stap verbreedt mijn horizon enorm. Ik ontwikkel mij meer in de richting van marketing, (digitale) communicatie en product management.

In 2008 begin ik voor mijzelf en digiRedo wordt geboren: een trainings- en adviesbureau in veterinaire praktijkmanagement en marketing. De dierenartspraktijk heeft, met de toenemende concurrentie, meer ondersteuning nodig op het aansturen van de praktijk. Met behulp van Grip, een visueel dashboard met kengetallen, maken wij de prestatie van de praktijk inzichtelijk. Daarmee zien we wat er goed gaat en wat beter kan. We betrekken daar ook het team daarbij, want alleen dan kun je je als praktijk verbeteren. Denk daarbij aan trainingen op het gebied van time-management, communicatie (o.a. DISC) en social media.

Daarnaast helpen we praktijken met hun marketing, zoals het ontwikkelen van websites en nieuwsbrieven, maar ook van missie, visie, huisstijl en logo van de praktijk. Kortom, een unieke one-stop-shop voor de dierenartsenpraktijk.

Wij zijn vanaf de oprichting van het Trendpanel bij de Pet Monitor betrokken. Het versterken van de relatie tussen het bedrijfsleven en het onderwijs is belangrijk om goed zicht te houden op de ontwikkelingen in onze dynamische markt. Wij zijn er trots op dat we daar een steentje aan mogen bijdragen.

De studenten achter de Pet Monitor

Staannd (van links naar rechts): Meanne Swets, Max Janssen en Imke van Empel
Zittend (van links naar rechts): Rianne van Dijk en Quinty Pingitzer

Ook dit jaar zijn studenten van de opleiding Diergezondheid & Management bezig geweest met het uitvoeren van een onderzoek om de Pet Monitor van 2023 te kunnen realiseren. Met veel toewijding en enthousiasme hebben de vijf studenten aan dit project gewerkt en met behulp van de begeleidende

docenten is de zesde editie een monitor om trots op te zijn. Daarnaast zijn er een aantal bedrijven nauw betrokken geweest bij het denk- en schrijfproces: Prins Petfood, DigiRedo en de Nederlandse Voedingsindustrie Gezelschapsdieren (NVG).

“Werken aan de **Pet Monitor** was een **intensief traject** maar vooral een **leerzame ervaring**, dit **avontuur** zal ik niet snel vergeten”

Colofon

Trendpanel Gezelschapsdieren verzamelt informatie uit verschillende bronnen: wetenschappelijk onderzoek, onderwijs en het bedrijfsleven. We doen ons uiterste best om de onderzoeken zo betrouwbaar mogelijk uit te voeren, te analyseren en weer te geven. Bent u van mening dat informatie ontbreekt of niet klopt, dan kunt u dat ons laten weten via de e-mail. U helpt de sector ermee vooruit. Het auteursrecht blijft behouden aan de auteurs.

Mocht u tips of vragen hebben over de huidige of komende monitor, dan kunt u contact met ons opnemen. De bronnenlijst van deze monitor is te vinden op de website.

Redactie en samenstelling Pet Monitor 2023

• Studenten

Aeres Hogeschool Dronten (schrijven Pet Monitor) en
HAS green academy Den Bosch (vooronderzoek)

• Bedrijfsleven

NVG: Benita Beekhof
digiRedo: René van den Bos
Prins Petfoods: Willemijn Lootens

• Begeleidende docenten

Aeres Hogeschool Dronten: Martinus Tellegen, Loes Spit
HAS green academy Den Bosch: Mariëlle Schuurmans

• Ondersteuning

Peter van Honk (onderzoek)
Roel Veen (tekstueel)

Informatie en vragen

www.aereshogeschool.nl/petmonitor
trendpanel.hogeschool.dronten@aeres.nl

Ontwerp en vormgeving

www.debunschoter.nl